

Utvalg: Kontrollutvalet i Stord kommune
Møtestad: Formannskapssalen, Stord rådhus
Dato: 01.03.2018
Tidspunkt: 16:00

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved **å ringa** til Hogne Haktorson tlf. 55 23 94 53/911 05 982,

Til varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.

Dersom det vert aktuelt at varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Det er planlagt at Hogne Haktorson møter frå sekretariatet, på dette møtet.

Tidsplan:

- Kl. 14.00 Godkjenning av innkalling og sakliste, samt protokoll
- Kl. 14.05 Ordførar og rådmann orienterer om etikkarbeidet i Stord kommune
- Kl. 14.45 Sakshandsaming held fram

Fredrik Litleskare
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Rådmann

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 1/18	Godkjenning av innkalling og sakliste		
PS 2/18	Godkjenning av protokoll frå forrige møte		
PS 3/18	Status for etikkarbeidet i Stord kommune		2016/58
PS 4/18	Budsjettsituasjonen for kontrollutvalet i 2018		2015/179
PS 5/18	Ny personvernlov frå 2018 - konsekvensar for kommunane		2018/19
PS 6/18	Forvaltningsrevisjon av prosjektstyring og oppfølging av investeringar - status i arbeidet		2017/17
PS 7/18	KPMG presenterer interimrevisjonsrapport for 2017		2015/178
PS 8/18	Forvaltningsrevisjon av offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging - forslag til prosjektplan		2017/108
PS 9/18	Revisjon vedr. eiegenomen Evjestrand - oppfølging av vedtak i KST i sak PS 69/16		2016/80
PS 10/18	Årsrapport frå skatteoppkrevjaren og kontrollrapport frå Skatteetaten for 2017 - Stord kommune		2016/55
PS 11/18	Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune		2015/177
PS 12/18	Referatsaker		
RS 1/18	Budsjettbrev Stord		2015/178
RS 2/18	Eksterne tilsyn med Stord kommune i 2017		2014/298
RS 3/18	Fylkesmannen - inspeksjonsrapport 2017 - forsøpling		2014/298
RS 4/18	Mattilsynet - Tilsynsrapport 2017 - Knutsaåsen omsorgssenter		2014/298
RS 5/18	Statens jernbanetilsyn - bekreftelse på mottatt dokumentasjon og avsluttet tilsyn		2014/298
RS 6/18	NKRF kontrollutvalskonferansen 7.-8. februar 2018		2016/2
RS 7/18	Invitasjon til FKTs fagkonferanse 29. - 30. mai 2018 på Gardermoen		2016/2
PS 13/18	Eventuelt		

PS 1/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 2/18 Godkjenning av protokoll frå forrige møte

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 007
Arkivnr: 2016/58-5
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	3/18	01.03.2018

Status for etikkarbeidet i Stord kommune

Det er sendt slik epost til ordfører og rådmann:

«Stord kommune v/ ordfører og rådmann

På kontrollutvalet sitt siste møte av året, vart det i sak PS 51/17 Evt. drøfta oppfølging av nokre saker som utvalet har vore engasjert i.

Det vert vist til underpkt. 3 i kontrollutvalet sitt vedtak:

Etikkarbeid i Stord kommune.

- Utvalet ønskjer å invitera ordfører og rådmann til første kontrollutvalsmøte i 2018, for å orientera om arbeid med etikk i Stord kommune.

Kontrollutvala er generelt opptekne av arbeidet med etikk i kommunane. Det var saker oppe i Stord kontrollutval i 2013 og sist i 2014, der følgjande vart protokollert i sak PS 42/14:

Handsaming i møtet:

Personal- og organisasjonssjef Annlaug Tenold orienterte om status når det gjeld etisk reglement / retningslinjer i Stord kommune og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet. Det vart peika på at det vil vera viktig å setja fokus på etikkarbeid i Stord kommune si årsmelding for 2014. Informasjonen ellers vart teke til orientering.

Vedtak:

Informasjon om etisk reglement i Stord kommune vart teke til orientering.

Rådmannen var den gong invitert inn i møtet, men var forhindra, så personal- og organisasjonssjef Annlaug Tenold møtte i staden. Ofte er kontrollutvala interessert i betraktningar både frå ordfører og rådmann, og det er dette Stord kontrollutval ønskjer denne gongen.

Såleis vert ordfører og rådmann invitert til å vera tilstades på utvalet sitt møte 01.03.2018. Møtet skal vera i formannskapssalen og startar kl. 14.00. Om det passar kan saka takast som første ordinære

sak etter godkjenning av innkalling og protokoll – td. i tidsrommet 14.05. – 14.45. Dette kan og vera eit greitt høve for at ordføraren og kontrollutvalet får helsa på einannan.

Ei slik orientering kan t.d. innehalde slike opplysningar:

1. Kva er gjort på området siste året
2. Kva er planlagt å gjere det neste året
3. Er det gjennomført dilemmatrening
4. Er det halde kurs eller seminar
5. Osv.»

Det vil vera ei føremon om det også vert orientert om kommunen har laga eit antikorrupsjonsprogram eller har vurdert å lage eit slikt program. Jf. i samband med dette «Håndbok i antikorrupsjon – Beskytt kommunen» som du finn på denne lenkja: <http://www.ks.no/fagomrader/samfunn-og-demokrati/etikk/antikorrupsjon/handbok-i-antikorrupsjon/>

Vi viser også til at Oslo kommune på sine nettsider har lagt ut døme på dilemmatrening på denne lenkja: https://www.kslaring.no/pluginfile.php/64746/mod_resource/content/5/index.html

Ber om **tilbakemelding innan 31. januar 2018** på om ordførar og rådmann har høve til å møte kontrollutvalet 01.03.18 for å gje slik orientering, og om tidspunkt på dagen passar.»

Både ordførar og rådmann har stadfesta at dei har sett av tid frå starten av på kontrollutvalet sitt møte 01.03.18.

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 151
Arkivnr: 2015/179-45
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	4/18	01.03.2018

Budsjettsituasjonen for kontrollutvalet i 2018

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet sitt budsjettforslag for 2018 var totalt sett på kr. 1.016.413.
I budsjettframlegget som rådmannen la fram var budsjettet redusert til kr. 993.274.
Kommunestyret føretok ytterlegare reduksjon med kr. 50.000,- til kr. 943.274.

Utvalet har såleis om lag kr. 73.000 mindre til disposisjon enn det utvalet meinte skulle til for å driva eit tilfredsstillande kontrollarbeid i 2018.

Dessutan vart forvaltningsrevisjon for 2017 kraftig forseinka, både grunna forhold hjå dåverande revisor og Stord kommune, med den følgje at om lag kr. 174.000 kjem på 2018, inkl. opsjon om presentasjon for kommunestyret. Denne summen var teke høgde for i budsjett for 2017 med ikkje i budsjett for 2018.

Legg ein saman desse to summene, så er utgangspunktet for kontrollutvalet kr. 247.000 mindre enn utvalet såg for seg for 2018.

Drøfting.

Revisjon.

Budsjett for revisjon er på kr. 632.120. Utvalet såg for seg 657.400 dersom ein føreset at ekstra tiltaksmidlar på kr. 40.000 ville blitt nytta på revisjonsoppgåver.

Til alt hell var tilbod på revisjonstenester noko lågare for ny avtaleperiode frå 01.07.2017 til 30.06.2021 enn i førre avtaleperiode. Det avhjelper situasjonen. Så er det sjølvsagt ei stor utfordring med prosjekt innan forvaltningsrevisjon for 2017, der storparten av utgifter kjem i 2018.

Sekretariatet vurderer det slik at utvalet greier å finansiera dette innafor budsjetttramma:

- Fastpris for rekneskapsrevisjon, attestasjonar mv.
- Avslutning av forvaltningsrevisjon for 2017 – restsum som kjem i 2018
  - Presentasjon av denne for kommunestyret
- Ny forvaltningsrevisjon med timeramme jmf. prosjektplan i anna sak til dette møtet.
  - Presentasjon for kommunestyret

Sekretariatet meiner at det ikkje er midlar til dette:

- Timebaserte tenester innan selskapskontroll, som er eit av kontrollutvalet sine ansvarsfelt. Utvalet såg for seg at det ville gå med kr. 48.000 til dette føremålet.
- Grundig evaluering av plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll. Etter vedtak i kommunestyret har utvalet fullmakt til å evaluera planane i løpet av planperioden 2016 – 2020. Det naturlege ville vera å ta dette midt i perioden, altså i 2018. Her lyt ein truleg avgrensa dette til kun ei mindre drøfting i eit kontrollutvalsmøte.
- Ekstrabestillingar undervegs i året dersom noko skulle oppstå. Kontrollutvalet ba om at det vart sett av kr. 40.000 til slik føremål.

Sekretariatstenester.

Kontrollutvalet budsjetterte med kr. 205.535. Det er løyvt kr. 185.767.

Budsjettsum er sett opp på bakgrunn av siste anbodskonkurransen, kostnader dei siste par åra i Stord kommune og kostnader i samanliknbare kommunar. Sekretariatet tilrår at løyvt sum vert ståande, sjølv om ramma er om lag kr. 20.000 lågare enn det utvalet såg for seg. Det inneber at det er liten mulighet for evt. ekstramøte i løpet av året, ut over dei 5 møta som går fram av vedteken møteplan, innafor tildelt ramme.

Kontrollutvalet

Møtegodtgjersle for 2018 er om lag som for 2017, men konsumprisregulert. I 2017 var det 5 møter. Ein bør derfor satsa på å klara seg med 5 møter også i 2018, jmf. vedteken møteplan.

Folkevaldopplæring er særst viktig for å driva eit godt kontrollarbeid, ikkje minst i Stord kommune der det har vore så pass mange utskiftingar av utvalsmedlemmar i inneverande valperiode. Såleis var det kjærkomment at heile utvalet kunne delta på folkevaldopplæring for kommunane i Hordaland i januar 2018. Hordaland fylkeskommune var arrangør og det var om lag 90-100 deltakarar frå 27 kommunar.

Det er to landsdekkande fagkonferansar for kontrollutvala i året. Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) sin kontrollutvalskonferanse vart halden 07.-08.02.18. Kontrollutvalet på Stord gjorde vedtak om at utvalsleiar Fredrik Litleskare skulle reisa. Han vil orientera utvalet i løpet av møtet om kva inntrykk han set att med etter å ha vore tilstades.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) er ein medlemsorganisasjon for kontrollutvala og deira sekretariat. Stord kommune er medlem. FKT held sin fagkonferanse med årsmøte på Gardermoen 29.-30.05.2018. Kontrollutvalet vedtok dette 27.11.17 i sak PS 51/17, underpunkt 7:

1. FKT, fagkonferanse 29. – 30. mai 2018.
  - Utvalet går inn for å vera representert med minst ein person.
  - Tal deltakarar vert vurdert på neste utvalsmøte.

Budsjettet er svært stramt. Sekretariatet kan ikkje tilrå at fleire enn ein person deltek i 2018, slik budsjettssituasjonen er blitt.

Rammebudsjett

Kontrollutvalet sitt budsjett er å sjå på som eit rammebudsjett. Såleis er det total kostnadssum for året som er det mest sentrale talet. Men det hjelper lite dersom det er knapt budsjett innafor alle saksfelt. Litt hjelp i rammebudsjettering vil det likevel vera, då det er nokre områder der kostnaden er noko over budsjettert sum, der ein drar nytte av om det er nokre kroner att på andre kostnadsarter.

Andre forhold.

Det vert vist til saksframlegg i kontrollutvalet si budsjettsak, første avsnitt under drøfting:

«Kontrollutvalet har ansvar for å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Det som er særskilt med kontrollarbeidet er at det eigentleg er administrasjonen som vert revidert. Såleis skal kontrollutvalet innstilla direkte overfor politisk organ.»

Det vert konstatert at første nedtrekk ift. kontrollutvalet sitt budsjettframlegg er å finna i budsjettframlegget frå rådmannen.

Vegen vidare / konklusjon

Rekneskapsstatus for 2017 syner at det er ein udisponert sum på om lag kr. 330.000. Det skuldast i hovudsak at forvaltningsrevisjonen som skulle gjennomførast i 2017 vart sterkt forseinka, som omtalt overfor, slik at kostnader på kr. 174.000, inkl. opsjon på presentasjon for kommunestyret, kjem i 2018. Dessutan vart det grunna forseinking / leveringsvanske og overgang til ny revisor, ikkje føreteke ny bestilling dette året.

Ettersom midlane for 2018 i realiteten er disponert dersom utvalet gjer vedtak i tråd med innstillingane i dette møtet, må utvalet vurdere om det skal søkast om tilleggsøyving. Eller sagt på ein annan måte at ein td. ber om å få disponera omlag halvparten av den unytta løyvinga frå 2017.

Det bør vera eit handlingsrom for kontrollutvalet ift. ting som dukkar opp i løpet av året, aktivitet innan selskapskontroll og førebuing relatert til evaluering av planar.

I forslag til innstilling er det nytta den kronesummen som skulle vore belasta i 2017, men som grunna forseinking fell på 2018. Kontrollutvalet hadde fått opplysning om at prosjektet var litt forseinka, og har gjeve tydelege meldingar til tidlegare revisor om at det aller aller meste av arbeidet måtte gjerast i 2017. Det var først på nyåret at sekretariatet og utvalet vart informert om at forseinkinga hadde så store økonomiske følgjer for utvalet sitt budsjett i 2018.

Forslag til innstilling

Grunna forseinka ferdigstilling / kostnadsføring av pågåande forvaltningsrevisjon frå 2017 til 2018, søker kontrollutvalet om ekstraløyving på kr. 174.000 for 2018. Det tilsvarar kostnader for forvaltningsrevisjon i 2017 som vert kostnadsført i 2018, og summen er godt innafor unytta budsjetttramme for kontrollarbeidet i 2017.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Kontrollutvalet sitt budsjettframlegg for 2018
- 2 Kommunestyret si løyving til kontrollarbeidet for 2018
- 3 Rekneskapsstatus 2017 for kontrollutvalet

Budsjettforslag for kontrollutvalet i Stord kommune for 2018

Konto	Tekst	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Merknad
10802	Utval / leiargodtgjersle	kr 32 968	kr 36 616	kr 37 144	Utvalsleiar 4% av løn stortingsrepr.
10803	Møtegodtgjersle	kr 25 801	kr 17 685	kr 18 386	Timesats 0,02% av stortingsrepr.
10804	Tapt arbeidsforteneste	kr 8 773	kr 10 527	kr 10 500	
10803	Feriepenger tapt arbeidsforteneste			kr 1 260	
	Delsum	kr 67 542	kr 64 828	kr 67 290	
10990	Arbeidgiveravgift (AGA)	kr 9 531	kr 8 995	kr 9 488	
	Delsum	kr 77 073	kr 73 823	kr 76 778	
11400	Annonse	kr -	kr 5 263	kr 5 300	
		kr -	kr -	kr -	
11008	Faglitteratur og abonnement	kr 2 000	kr 2 105	kr 2 400	
11151	Servering på møta	kr -	kr -	kr 5 000	
		kr -	kr -	kr -	
11500	Kurs og etterutdanning	kr -	kr 15 790	kr 16 000	
11500	Folkevaldopplæring for kontrollutvalet	kr -	kr -	kr 15 000	
11600	Skyss og kostgodtgjersle	kr 718	kr -	kr -	
11709	Andre reiseutgifter utlegg	kr 446	kr 21 054	kr 25 000	
11951	Kontingentar	kr 4 200	kr 4 105	kr 8 000	FKT årsmøtevedtak 2017
13300	Kjøp av sekretariatstenester	kr 231 375	kr 181 060	kr 205 535	Avtale fom. 1/1-17 konsumprisjust.
		kr -	kr -	kr -	
12702	Konsulent/rådgj.ten. (Revisjon)	kr 526 897	kr 663 185	kr 617 400	Avtale fom. 1/7-17.
13750	Ekstra tiltaksmidlar	kr -	kr -	kr 40 000	
	Delsum	kr 765 635	kr 892 562	kr 939 635	
14290	Meirverdiavgift	kr 189 568	kr 212 905	kr 234 409	
17290	Moms-kompensasjon	kr -189 568	kr -212 905	kr -234 409	
		kr -	kr -	kr -	
15001	Renteutgifter	kr 143	kr -	kr -	
	Total budsjetttramme	kr 842 851	kr 966 385	kr 1 016 413	

1099-1100 Revisjon og kontroll

Konto	Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10802	Utval/leiargodtgjersle	32 968	36 616	37 568
10803	Møtegodtgjersle	25 801	17 685	18 145
10804	Tapt arbeidsforteneste	8 773	10 527	10 801
10990	Arbeidsgjevaravgift	9 531	8 995	9 298
11008	Faglitteratur og abonnement	2 000	2 105	2 160
11400	Annonse	0	5 263	5 400
11500	Skyss/kostgodtgjersle	718	15 790	16 201
11709	Andre reiseutgifter utlegg	446	21 054	21 601
11951	Kontingent	4 200	4 105	4 212
12702	Konsulent-/ Rådgiv.-tenester	526 897	663 185	632 120
13300	Kjøp teneste frå fylket	231 375	181 060	185 768
14290	Mva på vederlag mva-pliktig	189 568	212 905	1 890
15001	Renteutgifter forseint bet.rekningar	143	0	
17290	Kompensasjon for mva	-189 568	-212 905	-1 890
	Netto utgift kontrollutval	842 852	966 385	943 274

Konto	Konto(T)	Rekneskap 2016	Rekneskap 2017
10802	Utval/leiargodtgjersle	32 967,70	36 276,00
10803	Møtegodtgjersle	25 801,38	13 571,58
10804	Tapt arbeidsforteneste	8 773,34	1 756,04
10990	Arbeidsgjevaravgift	9 530,90	7 276,08
11008	Faglitteratur og abonnement	2 000,00	2 000,00
11152	Servering møter/kurs		2 398,00
11400	Annonse	-	-
11500	Kurs og etterutdanning	-	6 400,00
11600	Skyss/kostgodtgjersle	717,50	
11709	Andre reiseutgifter utlegg	446,00	7 084,55
11951	Kontingent	4 200,00	4 300,00
12702	Konsulent-/ rådgiv.-tenester (ekstern revisor)	526 896,92	353 154,50
13300	Kjøp teneste fylket	231 375,02	190 733,76
14290	Meirverdiavgift som gir rett til kompensasjon	189 568,00	136 495,51
15001	Renteutgifter forseint bet.rekningar	142,66	
16200	Avgiftsfrie salsinntekter		-1 100,00
17290	Kompensasjon for mva	-189 568,00	-136 495,51
1100	Revisjon og kontroll	842 851,42	623 850,51

Årsbudsjett 2017	Avvik 2017
36 616,00	340,00
17 685,00	4 113,42
10 527,00	8 770,96
8 995,00	1 718,92
2 105,00	105,00
-	-2 398,00
5 263,00	5 263,00
15 790,00	9 390,00
21 054,00	13 969,45
4 105,00	-195,00
663 185,00	310 030,50
181 060,00	-9 673,76
212 905,00	76 409,49
-	1 100,00
-212 905,00	-89 644,58
966 385,00	329 299,40

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 064
Arkivnr: 2018/19-1
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	5/18	01.03.2018

Ny personvernlov frå 2018 - konsekvensar for kommunane

Bakgrunn

EU sin personvernforordning, General Data Protection Regulation (GDPR), vil tre i kraft for alle medlemsstatar i EU, også for Norge i mai 2018. Dette vil medføra ei rekkje endringar i norsk personvernlovgjeving.

På datatilsynet sine nettsider har vi bl.a. funne ei punktliste som viser kva dei nye personvernreglene kan bety: «*Nye personvernregler fra 2018. Hva betyr det for din virksomhet*». Denne ligg som vedlegg. Meir informasjon finn ein på denne lenka: <https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-skjema/nye-personvernregler/>

Sekretariatet har delteke på fleire ulike kurs om den nye personvernlova, og har i den samanheng fanga opp ein del problemstillingar som det kan vera fornuftig at kontrollutvalet tek opp med rådmannen, for å forsikra seg om at kommunen er i gang med naudsynte tilpassingar.

Drøfting

På denne bakgrunn bør kontrollutvalet vurdere om ein skal innhenta informasjon om kva konsekvensar dette vil få for kommunen.

Utvalet kan f.eks. be rådmannen svare på desse 7 spørsmåla:

1. Er det peika ut nokon som jobbar med ny personvernlov?
2. Er det laga protokoll som viser kva som er samla inn av personopplysningar?
3. Er det inngått databehandlaravtalar, og er desse oppdatert?
4. Er det oppretta personvernombod/rådgjevar?
5. Er personvernerklæringa oppdatert?
6. Er det innebygd personvern i kommunen sine datasystem?
7. Er det vurdert å få vennlegsinna hackere til å testa datasystema?

Konklusjon

På bakgrunn av det som går fram over, blir det rådd til at kontrollutvalet ber om at rådmannen til neste møte svarar skriftleg på spørsmåla som går fram av spørsmålsstillingane over. Vidare blir det rådd til at rådmannen kjem i neste møte for å orientera munnleg i tillegg om saka.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber rådmannen til neste møte å svara skriftleg på dei 7 spørsmåla som går fram av drøftingspunktet over når det gjeld status i arbeidet med tilpassing til ny personvernlov. Det skriftlege svaret vert å senda til sekretariatet innan 04.04.2018.
2. I tillegg ber kontrollutvalet rådmannen om å koma i møte 18.04.2018 for å orientera munnleg om saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Datatilsynet om kva nye personvernreglar frå 2018 betyr for di verksemd

Hva blir nytt?

1

Alle norske virksomheter får nye plikter

Alle virksomheter må sette seg inn i den nye lovgivningen og finne ut hvilke nye plikter som gjelder dem. Ledelsen må sørge for å få på plass rutiner for å overholde de nye pliktene. Alle ansatte må følge de nye rutinene når reglene trer i kraft.

2

Alle skal ha en forståelig personvern-erklæring

Informasjon om hvordan din virksomhet behandler personopplysninger skal være lett tilgjengelig og skrevet på en forståelig måte. Det nye lovverket stiller strengere krav til informasjonens form og innhold enn dagens lovgivning. All informasjon som gis til barn, skal tilpasses barnas forståelsesnivå.

3

Alle skal vurdere risiko og personvernkonsekvenser

Dersom et tiltak utgjør en stor risiko for personvernet, må virksomheten også utrede hvilke personvernkonsekvenser det kan ha. Hvis utredningen viser at risikoen er stor og dere selv ikke kan redusere den, skal Datatilsynet involveres i forhåndsdrøftelser.

4

Alle skal bygge personvern inn i nye løsninger

De nye reglene stiller krav til at nye tiltak og systemer skal utarbeides på en mest mulig personvernvennlig måte. Dette kalles innebygd personvern. Den mest personvernvennlige innstillingen skal være standard i alle systemer.

5

Mange virksomheter må opprette personvernombud

Alle offentlige og mange private virksomheter skal opprette personvernombud. Et personvernombud er virksomhetens personverneksper, og et bindeledd mellom ledelsen, de registrerte og Datatilsynet. Ombudet kan være en ansatt eller en profesjonell tredjepart.

6

Reglene gjelder også virksomheter utenfor Europa

Virksomheter som holder til utenfor

Europa må også følge forordningen, dersom de tilbyr varer eller tjenester til borgere i et EU- eller EØS-land. Dette gjelder også om de ikke direkte tilbyr tjenester, men kartlegger adferden til europeiske borgere på nett. De som er etablert i flere land i Europa, skal bare trenge å snakke med personvernmyndighetene i det landet der de har sitt europeiske hovedkvarter.

7

Alle databehandlere får nye plikter

Databehandlere er virksomheter som behandler personopplysninger på oppdrag fra den ansvarlige virksomheten. Ofte er det snakk om leverandører av IT-tjenester. De nye reglene pålegger databehandlere å ha rutiner for innsamling og bruk av personopplysninger. Databehandlere skal også si ifra til oppdragsgiveren sin hvis de får instruksjoner som er i strid med loven. Oppdragsgiver skal også godkjenne databehandlerens underleverandører. Databehandlere kan også bli holdt økonomisk ansvarlig sammen med oppdragsgiver.

8

Alle bør samarbeide i egne nettverk og følge bransjenormer

De nye reglene oppmuntrer til sektorvis utforming av retningslinjer og bransjenormer. Om dere følger bransjenormer, vil dere ha de viktigste rutinene på plass. Datatilsynet skal godkjenne bransjenormene.

9

Alle får nye krav til avvikshåndtering

Reglene for håndtering av sikkerhetsbrudd blir strengere. Forordningen stiller krav til når det skal varsles, hva varselet skal inneholde og hvem som skal varsles. Kort sagt skal man si fra raskere og oftere enn man gjør i dag.

10

Alle må kunne oppfylle borgernes nye rettigheter

Den enkeltes rett til å kreve at hans eller hennes personopplysninger slettes blir styrket. Dette kalles «retten til å bli glemt». Norske og europeiske borgere vil blant annet kunne kreve å ta med seg personopplysningene sine fra en leverandør til en annen i et vanlig brukt filformat. Dette kalles «dataportabilitet». De kan også motsette seg profilering. Alle henvendelser fra borgere skal besvares innen en måned.

Hva bør dere gjøre nå?

1

Ha oversikt over hvilke personopplysninger dere behandler

Alle virksomheter som samler inn eller bruker personopplysninger skal ha oversikt over hvilke personopplysninger det er snakk om, hvor de kommer fra og hva som er det rettslige grunnlaget for behandlingen. Sørg for å ha en slik oversikt. Det er et krav som gjelder også etter dagens lov.

2

Sørg for å oppfylle dagens lovkrav

Overgangen til de nye reglene blir lettere om dere etterlever kravene i personopplysningsloven, som gjelder i Norge i dag. Har dere gode rutiner for internkontroll som fungerer etter hensikten og er kjent i organisasjonen, er det lettere å få oversikt over hva dere må endre.

3

Sett dere inn i det nye regelverket

Dere finner forordningsteksten på Datatilsynets nettsider. Der fyller vi også på med artikler om de nye reglene etter hvert som vi utarbeider dem.

4

Lag rutiner for å følge de nye reglene

Gå gjennom rutinene dere har for behandling av personopplysninger. Oppdater dem etter nytt regelverk der det trengs. Dokumenter de nye rutinene, og legg en plan for nødvendige endringer. Er systemene deres laget for å ivareta kravet til innebygd personvern, dataportabilitet og personvern som standardinnstilling? Klarer dere å fange opp og besvare henvendelser fra borgerne innen én måned? Endringer i systemer og rutiner tar tid. Begynn allerede nå!

datatilsynet.no/forordning

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 217
Arkivnr: 2017/17-24
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	6/18	01.03.2018

Forvaltningsrevisjon av prosjektstyring og oppfølging av investeringar - status i arbeidet

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i møte 4.4.17:

1. Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon av «Prosjektstyring og oppfølging av investeringar» frå Deloitte, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan, og evt. innspel under drøftinga i møtet.
2. Som prosjekt/case vert å nytta Stord ungdomsskule som pågåande prosjekt, samt eit avslutta prosjekt innan VA-sektoren.
3. Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan, inkludert presentasjon av rapporten i møte i kontrollutvalet.
4. Det vert og akseptert opsjon på presentasjon av rapporten i Stord kommunestyre, faktuert etter timeforbruk inntil 6 timar.
5. Det er ønskeleg at Deloitte, i samband med at revisjonsrapporten vert send på høyring til rådmannen, ber om at han også tar stilling til korleis forslag til tiltak som ligg i rapporten bør prioriterast.
6. Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan 06.11.17, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd i rapporten.

Av den godkjende prosjektplanen går det fram at føremålet med forvaltningsrevisjonen er:

Føremålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere kommunen sine retningslinjer og rutinar for gjennomføring av investeringsprosjekt.

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgende problemstillinger:

1. Har Stord kommune etablert retningslinjer og rutinar som sikrar ei tydeleg rolle- og ansvarsfordeling i samband med planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekt? Under dette:

- a. Er rolle- og ansvarsdelinga i samband med planlegging og igangsetting av investeringsprosjekt tydeleg?
- b. Er rolle- og ansvarsdelinga i samband med gjennomføringa av investeringsprosjekt tydeleg?
- c. Er det etablert tydelege retningslinjer for rapportering i samband med gjennomføring av investeringsprosjekt?

2. Har Stord kommune tilfredsstillande retningslinjer og rutinar for prosjektstyring av investeringsprosjekt?

- a. I kva grad er det etablert tydelege retningslinjer og rutinar for initiering og planlegging av investeringsprosjekt? Under dette:
  - i. Utarbeiding av kalkylar og ev. revisjon av kalkylar
  - ii. Budsjettering, inkl. periodisering
  - iii. Utarbeiding av framdriftsplan med tidsfristar
  - iv. Definere mål for kvalitet
  - v. Gjennomføre risikovurderingar av framdriftsplan og økonomien i prosjektet
- b. I kva grad er det etablert tydelege retningslinjer og rutinar for gjennomføring av investeringsprosjekt? Under dette:
  - i. Fastsetting av prosjektorganisering med klare ansvarsforhold, fullmakter og rapporteringslinjer
  - ii. Kontrahering
  - iii. Oppfølging av kontraktar og samhandling med eksterne aktørar
  - iv. Styring av økonomien i prosjekt (både totalprosjekt og tilhøyrande delprosjekt)
  - v. Oppfølging av endringsmeldingar, inkl. vurdering av konsekvensar for framdrift og økonomi
  - vi. Rapportering i gjennomføringsfasen, både internt i administrasjonen og til politisk nivå
- c. I kva grad er det etablert tydelege retningslinjer og rutinar for avslutning av investeringsprosjekt? Under dette
  - i. Ferdigstilling av prosjektrekneskap
  - ii. Befaring og kvalitetssikring av leveranse
  - iii. Rapportering til politisk nivå
  - iv. Evaluering av gjennomført prosjekt og erfaringsoverføring

3. Gjennomfører Stord kommune investeringsprosjekt i samsvar med kommunale retningslinjer og anbefalt praksis for prosjektstyring? Under dette:

- a. Initiering/planlegging av investeringsprosjekt – med særleg fokus på kalkylar og fastsetting av økonomiske rammer, val av entreprisform, og risikovurdering av prosjektbudsjetten
- b. Gjennomføring av investeringsprosjekt – med særleg fokus på prosjektorganisering, oppfølging av økonomi i del- og totalprosjekt, oppfølging av endringar, samhandling med eksterne aktørar, og rapportering om framdrifts- og kostnadsutvikling
- c. Avslutning av investeringsprosjekt – med særleg fokus på ferdigstilling av

prosjektrekneskap, rapportering til politisk nivå og evaluering av gjennomført prosjekt

Tidlegare statusrapporteringar:

Kontrollutvalet sitt møte 16.05.2017. Dette vart protokollert i sak PS 26/17:

Handsaming i møtet:

Else Holst-Larsen i Deloitte AS orienterte om at:

- Revisjonen er starta opp og det er bede om ein del informasjon innan 29.05.17.
- Planlagde case i saka samsvarar med kontrollutvalet sine innspel.
- Ferdigstilling innan fristen som kontrollutvalet sette – altså innan 06.11.17.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

Informasjonen vert teken til orientering.

Kontrollutvalet sitt møte 30.08.2017. Dette vart protokollert i sak PS 33/17:

Handsaming i møtet:

Utanom prosjekt relatert til Stord ungdomsskule, drøfta utvalet kva VA-prosjekt som kunne vera aktuelt.

Etter sams drøfting kom slik alternativt forslag til pkt. 1:

Kontrollutvalet tar statusrapporteringa til orientering. Basert på den ber utvalet revisor om å nytta prosjekt nr. 9089 Vikastemma (VA-anl. Vabakk. – Vikast.) som eit case vidare.

Alternativt forslag til vedtak i pkt. 1, samt forslag til vedtak i pkt. 2 og 3, vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet tar statusrapporteringa til orientering. Basert på den ber utvalet revisor om å nytta prosjekt nr. 9089 Vikastemma (VA-anl. Vabakk. – Vikast.) som eit case vidare.
2. Utvalet tar til orientering at det er liten sjanse for at rapporten vert ferdig primo november d.å., men ber om at arbeidet held fram vidare, utan ugrunna opphald.
3. Det vert bede om ny statusrapportering i neste kontrollutvalsmøte.

Kontrollutvalet sitt møte 27.11.2017. Dette vart protokollert i sak PS 44/17:

Handsaming i møtet:

Etter sams drøfting vart ordlyden i pkt. 2 og 3 forsterka ein del.

Forslag til vedtak, med endringar i pkt. 2 og 3, vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet henstiller om at Deloitte gjer mest mulig av gjenstående revisjonsarbeid før årsskiftet 2017/2018.
2. Utvalet forventar at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan 02.02.2018, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.
3. Kontrollutvalet ber Deloitte, i samband med at revisjonsrapporten vert send på høyring til rådmannen, om at han også tar stilling til korleis forslag til tiltak som ligg i rapporten bør prioriterast.
4. Rapporten vert å handsama i første kontrollutvalsmøte i 2018.

Drøfting:

Deloitte AS er som kjent ikkje lenger revisor for Stord kommune, men det følgjer av avtalen dei hadde med Stord kommune at oppdrag som starta opp medan dei var revisor skal fullførast.

Forvaltningsrevisor har sendt over ein statusrapport som er vedlagt saka. Her kjem fram opplysningar om forhold som har seinka prosjektet både hjå Deloitte AS og i Stord kommune. Forvaltningsrevisor har og meddelt at mindre enn halvparten av timar avsett til prosjektet vart gjennomført i 2017.

Refleksjonar i etterkant av denne informasjonen:

- Det er sterkt beklageleg at prosjektet er blitt såpass forseinka. Ein forvaltningsrevisjon av denne storleik bør ikkje ta meire enn 6-8 månader, avhengig av om sommarferien er ein del av tida. I dette tilfellet var det lagt opp til 7 månader, medan det tar om lag 1 år med dei anslag me har i dag.
- Det er og sterkt beklageleg at mindre enn halvparten av timebruken vart gjennomført og følgeleg rekneskapsført i 2017. Det var budsjettert med midlar for ferdigstilling av prosjektet i 2017. Kontrollutvalet har såleis tilsvarande mindre midlar til rådvelde for nye prosjekt i 2018.

Konklusjon:

Det må forventast at Deloitte «set alle klutar til» for å få ferdigstilt prosjektet innan 04.04.2018, slik at rapporten kjem opp i kontrollutvalet sitt møte 18.04.2018. Desse datoane samsvarar med vedlagt statusrapport.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet forventar at Deloitte leverer revisjonsrapport innan 04.04.2018, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.
2. Rapporten vert å handsama i kontrollutvalet sitt møte 18.04.2018.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Milepelsrapport frå Deloitte av 20.02.18.

Fra: Johansen, Line Margrete (NO - Bergen)
Sendt: 20. februar 2018 21:44
Til: Hogne Haktorson
Emne: Stord kommune - forvaltningsrevisjon

Hei,

Sender som avtalt ei kort løypemelding knytt til forvaltningsrevisjon av planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekt i Stord kommune.

- Som nemnd i førre løypemelding (november) prøvde vi å få gjennomført så mykje som mogleg før jul, men vi peika samtidig på at det ikkje var sikkert det ville la seg gjere å få gjort så mykje som ønska, sidan den tidsmessige forskyvinga av prosjektet har medført at arbeidet må gjerast i tillegg til anna arbeid som er planlagt i denne perioden. Det viste seg også at vi dessverre ikkje fekk gjort så mykje som ønska før jul, og både delar av dokumentgjennomgangen, intervjuet og store delar av arbeidet med analyse og rapportskriving måtte difor utsettast til etter jul. Som nemnd skuldast dette allereie planlagde oppgåver i tida før jul, som ikkje kunne utsetjast for å finne tid til arbeidet med prosjektet i Stord når gjennomføringa av dette var blitt utsett grunna forseinkingar med dokumentasjonen. Dette medførte også at det viste seg å ikkje vere mogleg å levere ferdig rapport til møtet i starten av mars.
- 21. januar tok vi kontakt med kommunen for å avklare aktuelle intervjuobjekt og avtale intervju. Det tok då først noko tid å få tilbakemelding på om vårt utval av intervjuobjekt såg føremålstenleg ut, og deretter tok det tid å få tilbakemelding på våre føreslåtte tidspunkt for intervju. For å kunne vere fleksible på tidspunkt, og ikkje måtte finne ein dag som passa for alle, valde vi å gjennomføre intervjuet per telefon. Vi purra fleire gonger på tilbakemelding frå kommunen, og fekk til slutt tilbakemelding om at intervjuet kunne gjennomførast i løpet av nokre dagar i veke 6. Når vi ringte opp aktuelle personar på avtalt tidspunkt, viste det seg at det hadde vore ein intern kommunikasjonssvikt i kommunen, slik at fleire av dei vi skulle intervjuet ikkje var informert om dette. Vi måtte difor i fleire tilfelle endre tidspunkt og utsette intervjuet til veke 7. I løpet av veke 7 blei alle intervju gjennomført.
- Vi arbeider no med å ferdigstille intervjureferata, og vil sende desse ut til verifisering innan kort tid. Parallelt med verifisering av intervjureferata vil vi arbeide vidare med rapporten.
- Som avtalt med kontrollutvalet sitt sekretariat, tar vi no sikte på å levere ferdig rapport innan 4. april, slik at rapporten kan handsamast i kontrollutvalet sitt møte 18. april

Mvh,

Line Margrete Johansen

Senior manager | Risk Advisory
Deloitte AS
Damsgårdsveien 135, 5160 Laksevåg, Norway
Tel/Main: +47 55 21 81 00 | Mobile: +47 952 15 727
lmjohansen@deloitte.no | www.deloitte.no

--

Deloitte.

--

[Abonner på nyheter fra Deloitte](#)

*Disclaimer: This message (including any attachments) contains confidential information intended for a specific individual and purpose, and is protected by law. If you are not the intended recipient, you should delete this message and are hereby notified that any disclosure, copying, or distribution of this message, or the taking of any action based on it, is strictly prohibited.

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 216
Arkivnr: 2015/178-59
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	7/18	01.03.2018

KPMG presenterer interimsrevisjonsrapport for 2017

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet i Stord kommune har ansvar for at det vert gjennomført rekneskapsrevisjon i kommunen, jf. kommunelova § 77.4, der det m.a. står:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.»

Vidare har kontrollutvalet ansvar for å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning, jf. forskrift om kontrollutvalg § 4, der det m.a. står:

«Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.»

Drøfting:

Interimsrevisjon kan forklarast slik:

Interimsrevisjon er den revisjonen som vert gjennomført i løpet av året for å kontrollera at dei interne kontrollane fungerer som føresett gjennom året. I interimsrevisjonen går revisor gjennom og testar rutinar, transaksjonar og rapportering innan utvalde område.

Interimsrevisjonsrapporten bygger på revisjonsplan for 2017 frå KPMG AS, som vart presentert på kontrollutvalet sitt møte 27.11.2017.

I dette møtet vil KPMG AS presentera oppsummeringa av dette arbeidet. Dette vil, til liks med presentasjon av revisjonsplanen, vera ein lekk i å sjå til at kommunen sine rekneskapar vert revidert og at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

På bakgrunn av det som kjem fram i presentasjonen bør kontrollutvalet, slik sekretariatet ser det, få høve til å koma med forslag til fokusområde i årsrevisjonen som skal gjennomførast framover, dersom dei ønskjer det, sjølv om det er revisjonen som avgjer kva som skal vera med.

Oppsummering av interimrevisjonsarbeidet ligg ved. Det er relativt lite kommentarar om funn i tilsendt oppsummering. Antar det er noko fleire detaljar i munnleg presentasjon på møtet.

Konklusjon:

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i møtet vert det tilrådd at kontrollutvalet tar oppsummeringa etter interimrevisjon 2017 frå KPMG AS til orientering.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar oppsummering etter interimrevisjon 2017 frå KPMG AS til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

1 KPMG si oppsummering av interimrevisjon for 2017

Stord Kommune. 2017

Oppsummering etter interimrevisjon

Innhold

Innhold	
Status etter interim	3
Fokusområder for 2017 revisjonen ÅO	4

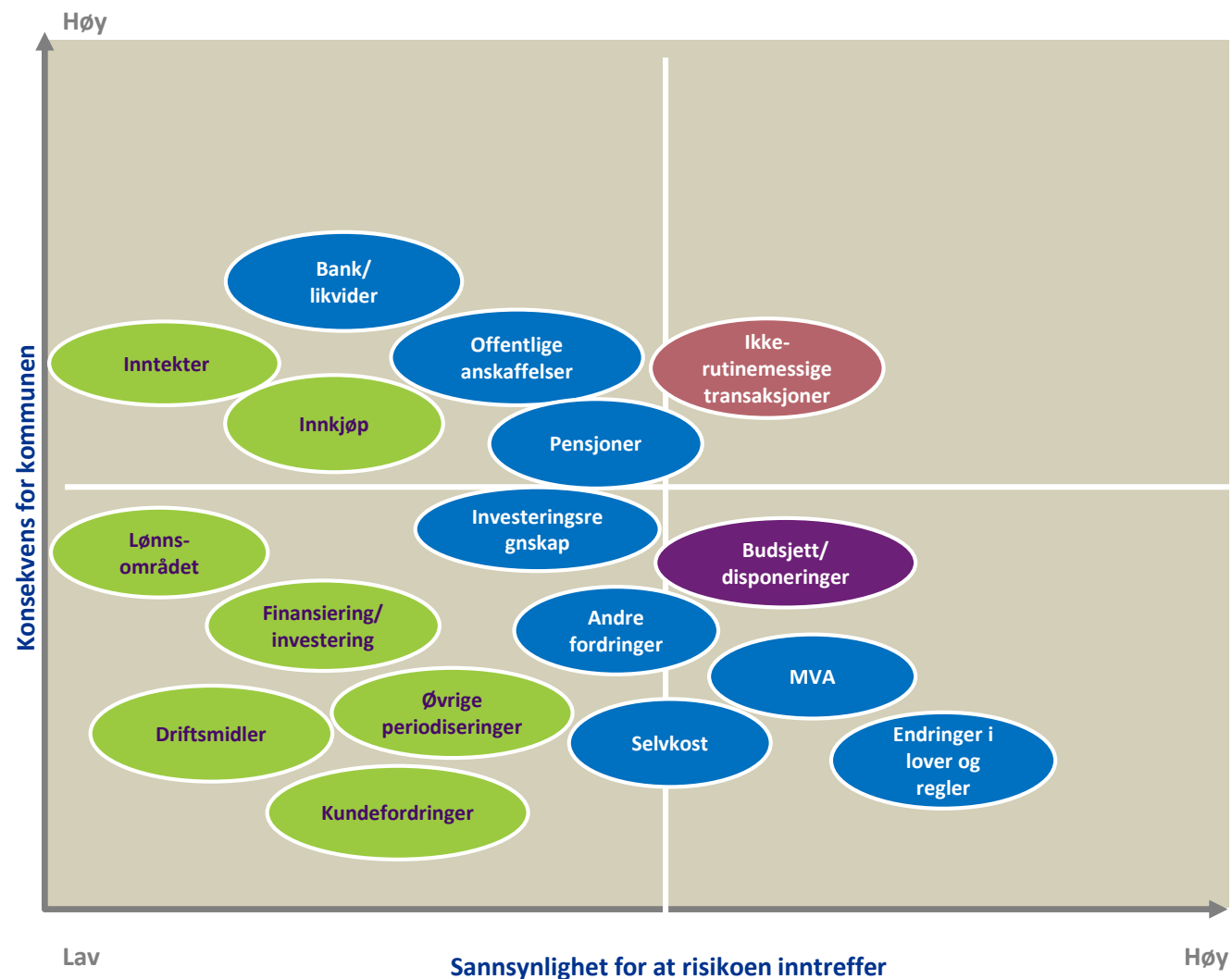
Status etter interim

- Me har gjennomført lovpålagte handlinger iht ISA 510 som gjelder for nye revisjonsoppdrag. Dette innebærer at me har kontrollert at inngående balanse er utan vesentleg feil, samt at rekneskapsprinsipper anvendt av kommunen er forsvarelege
- Vi har utført planleggingshandlinger i henhold til revisjonsplan
- Me har gjennomgått kjerneprosessar saman med nøkkelpersonell innanfor ulike driftsinntekter, lønsutgifter innkjøp og bank.
- Me har gjennomgått transaksjonsflyt og internkontroll i kjerneprosessar
- Vi har identifisert fokus- / risikoområder som vil kreve oppfølging frem mot årsslutt (se egen slide).

Fokusområder - finansregnskapet

Kommunen har flere ulike operasjonelle risikoer. I revisjonen har vi fokus på de forhold som potensielt kan påvirke poster i årsregnskapet.

Misligheter dukker stadig opp i media; det viktigste er et godt kontrollmiljø.

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

© 2017 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

Arkivsak: 217
Arkivnr: 2017/108-8
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	8/18	01.03.2018

Forvaltningsrevisjon av offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging - forslag til prosjektplan**Bakgrunn**

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i sak PS 46/17 i møte 27.11.17:

1. *Kontrollutvalet ønskjer at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon innan «Forvaltningsrevisjon av offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging».*
2. *KPMG vert beden om å levera forslag til prosjektplan i tråd med dei føringar utvalet har gjeve, inkl. føremål, problemstillingar, evnt. avgrensingar og ressursbruk.*
3. *Forslag til prosjektplan vert å levera til sekretariatet seinast 3 veker før neste kontrollutvalsmøte.*
4. *Prosjektplanen vert teke opp til godkjenning i neste møte.*

Føremål, avgrensingar og problemstillingar

Med utgangspunkt i det som går fram over har KPMG levert forslag til prosjektplan for forvaltningsrevisjon av «Offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging». Prosjektplanen følgjer som vedlegg.

Av forslaget til prosjektplan står dette om føremål og avgrensingar:

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om Stord kommune har ein hensiktsmessig og tilstrekkeleg styring med innkjøp og kontraktar for å ivareta krava i lov og forskrift om offentlege anskaffelser.

Forvaltningsrevisjonen omfattar heile kommunen, men vektlegg einingane plan og byggesak og eigedom. Som ledd i forvaltningsrevisjonen skal det gjerast testar av eit tilfeldig utval gjennomførte anskaffingar. Vi skal også hente inn informasjon om konkret kontraktsoppfølging for eit utval av kontraktar. Det er eit formål at undersøkinga skal dokumentere kva som fungerer bra mht. anskaffingar og kontraktsoppfølging og kva som bør forbetrast. Dette er avgrensa til:

- ✓ *Test av inntil åtte gjennomførte kjøp*
- ✓ *Avsjekkar knytt til kontraktsoppfølging for inntil fem kontraktar*
- ✓ *Intervju med eit utval av personar med ansvar for kontraktsoppfølging for inntil fem kontraktar*

Forvaltningsrevisjonen vil vere forbetningsorientert, og vil ha som formål å gi tilrådingar om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekkjer avvik eller moglege forbetningsområder.

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. I kva grad blir grunnleggjande krav i regelverket etterlevd ved anskaffingar?
2. I kva grad er det samsvar mellom intern kompetanse og etablerte rutinar knytt til anskaffingar i kommunen?
3. Korleis og i kva grad er kontraktsetterleving systematisk følgd opp? Herunder:
  - a. Førebuing av kontraktsgjennomføring
    - Avklare roller og rutinar for oppfølging av den enkelte kontrakt
    - Gjere kontraktsvilkår, roller og rutinar for oppfølging kjent og forstått
  - b. Bruk av kontrakten
    - Følgje opp bestilling og leveranse
    - Godkjenning og betaling
  - c. Forvaltning av kontrakt overfor leverandør
    - Følgje opp leverandør
    - Endringsstyring
    - Avslutte kontrakt og sluttevaluering

Drøfting

Avgrensingar går fram overfor. Elles er det i prosjektplanen informert om at Stord kommune er vertskommune for interkommunal innkjøpsordning for fem kommunar i Sunnhordland. Prosjektet vert ikkje retta inn mot sjølv innkjøpsamarbeidet, men det omfattar elles heile kommunen, medan einingane plan og byggesak og eigedom er vektlagt.

Om ønskjeleg kan ein gå enno breiare ut, men prosjektet må og tilpassast kva økonomi utvalet disponerer, jmf. anna sak til dette møtet. Prosjektet vil uansett vera ein god syretest på korleis det står til med offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging i kommunen. Ved funn kan det og vera eit godt grunnlag for betringsarbeid i organisasjonen.

I dette revisjonsprosjektet vil KPMG m.a. nytta dokumentanalyse, intervju og verifiseringsprosessar som metode.

Med utgangspunkt i det omfang som ligg i den føreslåtte prosjektplanen, meiner sekretariatet at det kan forsvarast å bruke inntil det timetal som er føreslått.

Ved bestilling av prosjektet primo mars mnd., er det lagt opp til at rapporten er klar til august d.å. Såleis vert det lagt opp til å handsama rapporten i kontrollutvalet sitt møte 10.09.18. For at det skal vera tilstrekkeleg tid til sakshandsaming i sekretariatet, vert det bede om oversending av rapport tre veker før møtet.

Konklusjon

Sekretariatet meiner at prosjektplanen er godt gjennomarbeidd og i tråd med dei føringar som ligg i bestillinga frå kontrollutvalet. Føremålet og problemstillingane ser ut til å vera i tråd med dette. Når det gjeld timetalet vil sekretariatet tilrå at det vert godkjent inntil det timetal som går fram av prosjektplanen.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon av «Offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging» frå KPMG, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan, og evt. innspel under drøftinga i møtet.
2. Evt. ny / korrigert prosjektplan vert å senda sekretariatet innan 08.03.2018. Kontrollutvalsleiar i

- samråd med sekretariatet har fullmakt til å godkjenna ein endra prosjektplan.
3. Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan.
  4. Det er ønskeleg at KPMG prioriterer dei tiltak som ligg i rapporten.
  5. Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå KPMG si side innan 20.08.2018, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd i rapporten.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 KPMG - forslag til prosjektplan

Prosjekt- plan

**Offentlege anskaffingar og
kontraktsoppfølging**
Forvaltningsrevisjon
Stord kommune

Januar 2018

www.kpmg.no

Innhold

1. Innleiing	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Forarbeid	2
2. Formål, problemstillingar og kriterier	4
2.1 Formål og avgrensing	4
2.2 Problemstillingar	4
2.3 Revisjonskriterier	5
3. Tilnærming, team og honorar	6
3.1 Metode	6
3.2 Aktivitets- og framdriftsplan	6
3.3 Prosjektteam	7
3.4 Honorar	7

1. Innleiing

1.1 Bakgrunn

Forvaltningsrevisjonen "Forvaltningsrevisjon av offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging" er eit av dei prioritert prosjekta i plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020 i Stord kommune.

I den overordna analysen som ligg til grunn for plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020 er det peikt på ein risiko for brot på lov og forskrift om offentlege anskaffingar som kommunen er underlagd, og risiko for manglande kvalitet i leveransane. Det blir vist til at det ikkje er sikkert at alle kjøp er i samsvar med regelverket, og det er fare for at avtalar ikkje blir etterlevd slik dei skal. Kontraktar knytt til bygg, vedlikehald og veg blir trekt fram som døme på område der det kan vere risiko for manglande kontraktsoppfølging.

Kontrollutvalet i Stord kommune vedtok 27.11.17 i sak 46/17 å bestille ein prosjektplan for ein forvaltningsrevisjon om "Forvaltningsrevisjon av offentlege anskaffingar og kontraktsoppfølging" frå KPMG. KPMG vert beden om å levera forslag til prosjektplan i tråd med dei føringar utvalet har gjeve. Det vart påpeikt i partsbrev datert 07.12.17, at kontrollutvalet i tråd med den overordna analysen vurderer at det ikkje er sikkert at alle kjøp er i samsvar med regelverket, og at det er fare for at avtalar ikkje blir etterlevd slik dei skal.

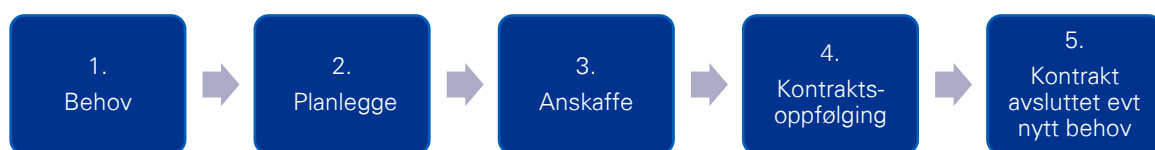
1.2 Forarbeid

Det er eit mål å etablere ein god prosjektplan som stiller opp relevante og vesentlege problemstillingar for forvaltningsrevisjonen. KPMG har gjennomført ein prosess for å konkretisere formål og problemstillingar. I prosessen har vi:

- Gjennomført kartleggande samtale med innkjøpssjef i Stord kommune
- Innhenta oversikt gjennom organisasjonskart, omtaler av innkjøpseininga og felles prosedyrar for anskaffingar i Stord kommune

I den følgjande delen presenterer vi kort resultatet av den førebuande analysen, vår tolking av informasjonen og anbefaling til fokus i revisjonen. I vår tilnærming til temaet tar vi utgangspunkt i ein fasemodell for anskaffingar.

Proessen for ein anskaffing deles typisk inn i fem fasar, som vist i figuren under:¹

Planlegging og gjennomføring av offentlege anskaffingar (steg 1-3) er regulert av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Eit siktemål med regelverket er at innkjøp skal vere underlagt konkurranse, mellom anna for at innkjøp skal bli prismessig gunstig og for å sikre effektiv bruk av samfunnets ressursar.

Når det gjeld arbeid med å gjennomføre anskaffingar viser den førebuande analysen:

- ✓ Stord kommune er vertkommune for interkommunal innkjøpsordning for kommunane Bømlo, Fitjar, Kvinnherad, Tysnes og Stord. Det interkommunale innkjøpsforumet handterer fellesavtalar som rører ved

¹ Rettleiar for kontraktsoppfølging av offentlege anskaffingar, DIFI

medlemskommunane. Fellessjefen for dette samarbeidet har ei 80% stilling i den interkommunale innkjøpsordninga, og ei 20% stilling i Stord kommune.

- ✓ Kommunen er organisert med kommunalsjefar innanfor NMK (næring, miljø og kultur), RH (rehabilitering, helse og omsorg), og OU (opplæring og utdanning). Einingane er fordelt mellom desse kommunalsjefane. Sentraladministrasjonen består av rådmannen, økonomisjef og personal- og organisasjonssjef. Under økonomisjef ligg innkjøpskontoret. Innkjøpskontoret har ein stabsfunksjon.
- ✓ Kvar eining gjennomfører anskaffingar internt. Dei tilsette som gjennomfører anskaffinga har ei prosjektleiarrolle.
- ✓ Stord kommune har felles prosedyrar og strategi for innkjøp internt i kommunen.
- ✓ Stord kommune bruker DIFI sine rettleiarar og avtalar i anskaffingsarbeidet.
- ✓ I den interne innkjøpstrategien heiter det at alle kommunale innkjøp skal følgja lov og forskrift om offentlege anskaffingar.
- ✓ Alle innkjøp skal gjennomførast på ein slik måte at kommunen er sikra best mogleg effektiv ressursbruk basert på forretningsmessige- og likehansamingsprinsipp, slik at kommunen sine interessert vert ivareteke best mogleg på kort og lang sikt.
- ✓ Kommunen skal leggja vekt på å oppnå vinst og maknadmessige fordelar gjennom konkurranse, koordinering og samordning.

Vår tilråding er at forvaltningsrevisjonen fokuserer på einingane og ikkje på innkjøp som gjerast av innkjøpskontoret/ innkjøpssamarbeidet i Sunnhordaland interkommunale innkjøpsforum, då det gjerast store innkjøp for kommunen i einingane. Revisjonen kan sjå nærare på etterleving av grunnleggjande krav i regelverket. Vidare kan revisjonen undersøkje om det er klargjort kven som kan bestille og godkjenne kva typar innkjøp, og kor godt samsvar det er mellom innkjøpskompetanse hos desse og den støtte og kvalitetssikring som vert gitt av felles rutinar, herunder tilgjengelege felles prosedyrar og bruk av støtteroller.

Kontraktsoppfølging (steg 4-5) er alle forholda og situasjonar som oppstår frå kontrakt er signert til kontrakten er avslutta og partane ikkje lenger har rettar og pliktar etter kontrakten. Anskaffingsregelverket gjeld i utgangspunktet berre for prosessen fram til inngåing av kontraktar. Reglane har likevel den verknaden at endringar i ein eksisterande kontrakt i nokon tilfelle vil bli sett på som inngåing av ein ny kontrakt, slik at oppdragsgjevar ikkje utan vidare kan foreta slike endringar. Oppdragsgjevar må då i staden gjennomføre ein ny konkurranse i tråd med regelverket.

Den førebunde analysen viste at:

- ✓ Stord kommune har ingen retningslinjer eller prosedyrar for kontraktsoppfølging. Praxis i kommunen er at den som gjennomfører anskaffinga er den som også gjennomfører kontraktsoppfølginga.
- ✓ Innkjøpssjef i Stord kommune oppgav at kontraktsoppfølging blir sett som ein stor utfordring i kommunen. Denne utfordringa er knytt til manglande kapasitet, då kontraktsoppfølging er tidkrevjande.

Kontraktane som vert inngått inneheld rutinar, fristar, ansvar, framdrift og kontraktsvilkår som sikrar avtalt leveranse til riktig tid, i riktig mengde og med riktig kvalitet. I kontraktsoppfølginga er det derfor grunnleggjande at kontraktsvilkåra gjerast kjente i relevante einingar og at ansvar for å følgje opp ulike element vert plassert i kommunen. Det bør settast av tilstrekkeleg med ressursar og etablerast rutinar for oppfølging av den konkrete kontrakt.

For eit utval av inngåtte kontraktar, kan forvaltningsrevisjonen undersøkje korleis og i kva grad kommunen har følgd desse opp i praksis for å sikre etterleving av kontrakten. Som ein del av denne undersøkinga kan det gjerast kontrollar av eksempelvis samla verdi av kjøp frå leverandøren i høve til kontraktsverdi, og om enkelte utbetalingar er i samsvar med avtalt type vare/teneste og pris- og betalingsbestemmingar i kontrakten. Undersøking av oppfølgingsaktivitetar kan også gi ein peikepinn på kor mykje tid og ressursar som vert nytta på oppfølging, og korleis prioritering av oppfølging balanserast i høve til vurdert risiko knytt til kontraktane.

2. Formål, problemstillingar og kriterier

2.1 Formål og avgrensing

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om Stord kommune har ein hensiktsmessig og tilstrekkeleg styring med innkjøp og kontraktar for å ivareta krava i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Forvaltningsrevisjonen omfattar heile kommunen, men vektlegg einingane plan og byggesak og eigedom. Som ledd i forvaltningsrevisjonen skal det gjerast testar av eit tilfeldig utval gjennomførte anskaffingar. Vi skal også hente inn informasjon om konkret kontraktsoppfølging for eit utval av kontraktar. Det er eit formål at undersøkinga skal dokumentere kva som fungerer bra mht. anskaffingar og kontraktsoppfølging og kva som bør forbetrast. Dette er avgrensa til:

- ✓ Test av inntil åtte gjennomførte kjøp
- ✓ Avsjekkar knytt til kontraktsoppfølging for inntil fem kontraktar
- ✓ Intervju med eit utval av personar med ansvar for kontraktsoppfølging for inntil fem kontraktar

Forvaltningsrevisjonen vil vere forbetningsorientert, og vil ha som formål å gi tilrådingar om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekkjer avvik eller moglege forbetningsområder.

2.2 Problemstillingar

På bakgrunn av formålet blir følgjande problemstillingar foreslått:

1. I kva grad blir grunnleggjande krav i regelverket etterlevd ved anskaffingar?
2. I kva grad er det samsvar mellom intern kompetanse og etablerte rutinar knytt til anskaffingar i kommunen?
3. Korleis og i kva grad er kontraktsetterleving systematisk følgd opp? Herunder:
  - a. Førebuing av kontraktsgjennomføring
    - Avklare roller og rutinar for oppfølging av den enkelte kontrakt
    - Gjere kontraktsvilkår, roller og rutinar for oppfølging kjent og forstått
  - b. Bruk av kontrakten
    - Følgje opp bestilling og leveranse
    - Godkjenning og betaling
  - c. Forvaltning av kontrakt overfor leverandør
    - Følgje opp leverandør
    - Endringsstyring
    - Avslutte kontrakt og sluttevaluering

2.3 Revisjonskriterier

Til problemstillingane vert det stilt opp revisjonskriterier. Revisjonskriterier er dei krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen målast mot. Revisjonskriteria må vere aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kjelder til å utleie revisjonskriterier vil vere:

- Kommunelovens § 23 om administrasjonssjefens internkontroll, samt god praksis for internkontroll kor vi bygger på KS sin rettleiar, "Rådmannens internkontroll, 2013".
- Lov og forskrift om offentlige anskaffelser
- DIFIs rettleiing om kontraktsoppfølging
- Kontraktar

3. Tilnærming, team og honorar

3.1 Metode

For å svare på problemstilling 1 vil vi samle inn dokumentasjon frå kommunen for eit tilfeldig utval gjennomførte kjøp, samt stille oppfølgingsspørsmål/innhente kommentarar frå kommunen ved behov.

For å svare på problemstilling 2 vil vi samle inn dokumentasjon på kommunens organisering og rutinar. Det vil også vere sentralt å gjennomføre intervju med leiarar og tilsette som er involvert i anskaffingar og kontraktsoppfølging i kommunen.

For å svare på problemstilling 3 vil vi gjennomgå kontraktsoppfølginga i eit utval av kontraktar gjennom intervju og dokumentasjon på oppfølgingsrutinar/aktivitetar. Vi vil også gjere avsjekkar av kjøp på kontraktar ved hjelp av regnskapsdata i kommunen sin system.

Informasjonen som vert samla inn vil bli gjennomgått og analysert opp mot revisjonskriterier.

Val av personar for intervju vil bli avtalt nærare med kommunen. Ved gjennomføring av intervju utarbeidar vi intervjuguidar. Frå kvart intervju skriv vi referat som vi sender til kvar enkelt respondent til verifisering. Informasjonen som samlast inn frå dokument og intervju vil bli gjennomgått og analysert opp mot revisjonskriterier, for at vi så gir svar på problemstillingane i forvaltningsrevisjonen.

3.2 Aktivitets- og framdriftsplan

Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan:

Faser + aktivitetar	Ansvar	Timar	Februar				Mars				April				Mai				juni				juli				august			
			6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
1 Forberede			■																											
1.1 Forundersøkelse	KPMG		■																											
1.2 Etablere prosjektplan	KPMG		■																											
1.3 Godkjenning prosjektplan KU	KPMG		■																											
2 Starte opp					■	■																								
2.1 Sende oppstartsbrev	KPMG				■	■																								
2.2 Oppstartsmøte	KPMG				■	■																								
2.3 Dokumentliste	KPMG				■	■																								
2.4 Intervjuplan	KPMG				■	■																								
3 Gjennomføre									■	■	■	■	■	■	■	■	■	■												
3.1 Dokumentanalyse	KPMG								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■												
3.2 Intervjuguide	KPMG								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■												
3.3 Intervju	KPMG								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■												
3.4 Analyse	KPMG								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■												
3.5 Kvalitetssikring	KPMG								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■												
3.6 Rapportutkast	KPMG								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■												
4 Rapport																					■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4.1 Ferdigstille rapportutkast	KPMG																				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4.2 Høring rapportutkast (1-2 u.)	KPMG																				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4.3 Oversending av rapport	KPMG																				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4.4 Presentasjon KU	KPMG																				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
		220																												

Aktivitets- og framdriftsplanen viser at arbeidet med forvaltningsrevisjonen kan starte opp i mars, etter at prosjektplanen er vedtatt i kontrollutvalet. I tidsrommet mars - april vil vi samle inn og analysere data. Rapportskrivning og høyring av rapporten vil skje i mai – juni. Levering av endeleg rapport til kontrollutvalet sitt sekretariat, og presentasjon av rapporten til kontrollutvalet, vil vere klart til august.

3.3 Prosjektteam

KPMG sitt team i forvaltningsrevisjonen består av følgende:

Prosjektleder er senior associate Lena Davik Fjørtoft

Prosjektdeltakere er:

- Associate Håkon Lindberg
- Senior associate Bjørg Rabbe Sandven

Director Ole W. Fundingsrud vil vere oppdragsansvarleg.

3.4 Honorar

I samsvar med avtale.

Kontakt oss

Ole Willy Fundingsrud

Direktør

T +47 40 63 96 92

E ole.willy.fundingsrud@kpmg.no

Lena Davik Fjørtoft

Senior Associate

T +47 40 63 92 64

E lena.fjortoft@kpmg.no

kpmg.no

© 2018 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

This proposal is made by KPMG AS, a limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent firms affiliated with KPMG International, a Swiss cooperative, and is in all respects subject to the negotiation, agreement, and signing of a specific engagement letter or contract. KPMG International provides no client services. No member firm has any authority to obligate or bind KPMG International or any other member firm vis-à-vis third parties, nor does KPMG International have any such authority to obligate or bind any member firm.

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 217
Arkivnr: 2016/80-52
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	9/18	01.03.2018

Revisjon vedr. eigedomen Evjestrand - oppfølging av vedtak i KST i sak PS 69/16

Bakgrunn for saka

Bakgrunn for saka går fram av epost sekretariatet sende til Stord kommune v/ rådmannen 29.12.17.:

«Stord kommune v/ rådmannen

På kontrollutvalet sitt siste møte av året, vart det i sak PS 51/17 Evnt. drøfta oppfølging av nokre saker som utvalet har vore engasjert i.

Det vert vist til underpkt. 1 i kontrollutvalet sitt vedtak:

Revisjon vedr. eigedomen Evjestrand

- *Utvalet ønskjer skriftleg tilbakemelding, med oppsummering av oppfølging etter kommunestyrevedtak i saka.*

Utvalet oversende hausten 2016 notat med innstilling om eigedomen Evjestrand til kommunestyret – og kommunestyret handsama dette som sak PS 69/16, der det vart gjort slik vedtak.

Vedtak:

1. *Kommunestyret merkar seg revisor sine konklusjonar på dei fire problemstillingane som kontrollutvalet hadde bede dei om å sjå på.*
2. *Kommunestyret merkar seg og at rådmannen er usamd i tre av fire av revisjonen sine konklusjonar.*
3. *Kommunestyret ønskjer, på bakgrunn av notat og øvrig sakstfang, at kommunen ser på kommunalt regelverk for sal av eigedommar på nytt.*
4. *Kommunestyret syner til gjennomgangen av saka om Evjestrand og konkluderer med at administrasjonen har handla i tråd med Stord kommune sine interesser i reforhandlinga av 2004-avtalen.*

5. *Kommunestyre ber ordføreren snarast ta initiativ til at begge partar reverserer saka kring kjøp/sal av eigedomen Evjestrand, inkl. avtalen frå 2004, og slik gjenoppretter omdømme og folks tillit til Stord kommune.*
6. *Kommunestyret ber så rådmannen starte ny prosess for å vurdere om sal av Evjestrand er mest føremålstenleg for kommunen.*
7. *Om konklusjon på pkt 6 er at sal bør gjennomførast, føreset kommunestyret at denne vert handsama og dokumentert i samsvar med gjeldande regelverk.*

Kontrollutvalet har eit særskilt ansvar for å følgje opp at kommunestyret sine vedtak i samband med handsaming av rapportar om forvaltningsrevisjon vert følgd opp. Det vert vist til «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» § 12 «Oppfølging av forvaltningsrevisjoner» der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.»

Revisjonshandlinga som munna ut i dette notatet, vert vurdert som ein analog situasjon. Det vert bede om ei skriftleg tilbakemelding om den vidare oppfølginga av vedtak i kommunestyresak PS 69/16 **innan 31. januar 2018.**»

Drøfting

Rådmannen svarte på førespurnaden 10.01.18., og svaret ligg som vedlegg til denne saka.

Han legg til grunn at det her gjeld oppfølging av vedtakspunkt 3 og 6, noko som verkar greitt.

I tillegg vert det orientert om at oppfølging av vedtakspunkt 5 – reversering kring kjøp/sal av eigedomen - vart følgt opp etter initiativ av ordføreren. Kommunestyret godkjente avtale om dette i desember 2016, sak PS 90/16.

Vedr. vedtakspunkt 3. Kommunestyret ønskjer – på bakgrunn av notat og øvrig sakstilfang, at kommunen ser på kommunalt regelverk for sal av eigedomar på nytt.

I svarbrevet går det fram at eigedomen Evjestrand vart seld i 2004, medan gjeldande prosedyre, der marknadspris er eit berande prinsipp, vart vedteken i 2011. Vidare står at «Rådmannen finn ikkje grunn for å endra på dette». Det vert føresett at rådmannen har vurdert prosedyren, men funne at den framleis held mål. I denne saka er det prosedyren, og ikkje korleis den evt. vert praktisert, som er etterspurt.

Gjeldande prosedyre går fram av vedlagt svar.

Vedr. vedtakspunkt 6. Kommunestyret ber så rådmannen starte ny prosess for å vurdere om sal av Evjestrand er mest føremålstenleg for kommunen.

Her har rådmannen lagt til grunn at dette vedtakspunktet er avløyst av seinare vedtak i kommunestyret , sak PS 90/16, pkt. 3 og 4:

3. *Kommunestyret vil avventa det pågåande planarbeidet for Leirvik sentrum før ein på ny vurderer sal av eigedomen Evjestrand.*
4. *Kommunestyret bed om at rådmannen tek initiativ til brei innbyggjarmedverknad i den vidare prosessen med å finna best mogleg utnytting av Evjestrand-tomta for innbyggjarane i Stord kommune.*

I vedlagt svarbrev er det gjort greie for at dette vert følgt opp på tilfredsstillande vis.

Konklusjon

Det synest som at kommunestyret sitt vedtak i sak PS 69/16, vedr. eigedomen Evjestrand, er følgt greitt opp. Såleis vert det råda til at kontrollutvalet no seier seg ferdig med saka.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet seier seg nøgd med det som kjem fram i tilbakemeldinga frå rådmannen når det gjeld revisjon vedr. eigedomen Evjestrand, og seier seg ferdig med saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

1 Rådmannen - Svar knytt til revisjon vedr. eigedomen Evjestrand

Hordaland fylkeskommune, Sekretariat for kontrollutvalet
v/Hogne Haktorson
Postboks 7900

5020 Bergen

Vår dato: 10.01.2018
Vår ref: 2016/217 - 649/2018 / 033
Dykkar ref:

Svar - Revisjon vedr. eigedomen Evjestrاند - oppfølging av vedtak i KST sak PS 69/16.

Viser til e-post frå deg datert 29.12.17, der du på vegne av Kontrollutvalet ber om ei oppsummert attendemelding frå rådmann, om korleis Evjestrاند-saka er følgt opp etter Kontrollutvalet sin revisjon.

Utvalet oversende hausten 2016 eit notat med innstilling om eigedomen Evjestrاند til kommunestyret. Kommunestyret handsama dette som sak PS 69/16, der det vart gjort slik vedtak.

«Vedtak:

- 1. Kommunestyret merkar seg revisor sine konklusjonar på dei fire problemstillingane som kontrollutvalet hadde bede dei om å sjå på.*
- 2. Kommunestyret merkar seg og at rådmannen er usamd i tre av fire av revisjonen sine konklusjonar.*
- 3. Kommunestyret ønskjer, på bakgrunn av notat og øvrig sakstfang, at kommunen ser på kommunalt regelverk for sal av eigedommar på nytt.*
- 4. Kommunestyret syner til gjennomgangen av saka om Evjestrاند og konkluderer med at administrasjonen har handla i tråd med Stord kommune sine interesser i reforhandlinga av 2004-avtalen.*
- 5. Kommunestyret ber ordføraren snarast ta initiativ til at begge partar reverserer saka kring kjøp/sal av eigedomen Evjestrاند, inkl. avtalen frå 2004, og slik gjenoppretter omdømme og folks tillit til Stord kommune.*
- 6. Kommunestyret ber så rådmannen starte ny prosess for å vurdere om sal av Evjestrاند er mest føremålstenleg for kommunen.*
- 7. Om konklusjon på pkt. 6 er at sal bør gjennomførast, føreset kommunestyret at denne vert handsama og dokumentert i samsvar med gjeldande regelverk.»*

Rådmannen legg til grunn at det i her gjeld oppfølging av vedtaks punkt 3 og 6.

Ad 3. Kommunestyret ønskjer, på bakgrunn av notat og øvrig sakstfang, at kommunen ser på kommunalt regelverk for sal av eigedommar på nytt.

Kommunestyret har vedteke ei prosedyre for sal av eigedommar. Prosedyra er søkt utforma i tråd med nasjonale og internasjonale krav til sal av offentleg fast eigedom og bygningsmasse. Mellom anna tek prosedyra omsyn til at eigedom skal seljast til marknadspris, enten på grunnlag av takst eller open bodrunde. Rådmannen finn ikkje grunnlag for å endra på dette. Eigedomen Evjestrاند vart seld i 2004, men prosedyra vart først vedteken i 2011. Prosedyra vert nytta ved sal av fast eigedom og bygningsmasse i Stord kommune, og lyder slik:

«Retningslinjer for sal av fast eiendom og bygningsmasse i Stord kommune

Aktivitet/skildring

Vedteke i Kommunestyret PS 1/11, 17.02.11. (Ephorte 10/1965)

For å sikra at sal av eiendom skjer på ein måte som sikrar openheit og rett pris i samsvar med gjeldande lovar og forskrifter (EØS), gjeld følgjande retningslinjer for sal av kommunal eiendom:

1. *Sal av kommunal eiendom, inkludert bygningar, skal skje til marknadspris.*
2. *Marknadsprisen skal definerast ved open bodrunde eller unntaksvis etter takst frå uhilda takstmann (jf. prinssipp i ESA sine retningslinjer). Innan 3 mnd. før bodrunde m å eiendom/bygning annonserast i høveleg media.*
3. *Før vedtak om sal av eigned om/bygning skal ein vurdere om kommunen skal stille krav knytt til framtidig bruk av eiendomar/bygningar*
  - a. *Dersom Stord kommune stiller vilkår for utnytting av eiendomen / bygningen skal – den verdireduksjon som vilkåret representerer avspeglast i annonsering og takst/verdifas tsetting*
  - b. *Salsavtalar må ikkje innehalde element av gjenkjøp som kan vera i strid med lov om offentlige anskaffingar.*
4. *Salsavtalar knytt til kommunal eiendom/bygningar skal som hovudregel ikkje innehalde reglar om kommunale eigardelar eller leigeavtalar etter gjennomførtsal.*
5. *Sal av eiendomar , som tilleggsareal inntil 200 m2, kan utførast utan open bodrunde med pris fastset ting ut frå det generelle prisnivået i området. Til dømes ved innhenting av erfaringspris eller ved bruk av uhilda takstmann .*
6. *Den som til ei kvar tid har fullmakt til å gjennomføre sal av kommunale eiendom/bygning skal ha intern kontroll system m/sjekkliste, som kvalitetssikrar at sal av eiendom vert handsama i samsvar med desse retningslinjer.»*

Ad 6. Kommunestyret ber så rådmannen starte ny prosess for å vurdere om sal av Evjestrands er mest føremålstenleg for kommunen.

Ordføraren tok initiativ til å forhandla fram ei avtale med Paladio AS om reversering av kontrakt om sal av eiendomen Evjestrands, både gnr. 39 bnr. 384 og ein mindre del av gnr. 39 bnr. 5. Avtalen vart godkjent av kommunestyret i desember 2016, sak PS 90/16.

Eiendomen Evjestrands er i tillegg til hamneområde/kai m.a. regulert med føremål forretning og kontor. Så lenge kommunen sjølv ikkje har behov eller planar som tilseier at kommunen skal byggja ut tomta, så meiner rådmannen at sal fortsatt kan vera aktuelt for å utvikla eiendomen i samsvar med vedtekte planar.

Rådmannen har likevel ikkje starta ein prosess for å vurdere sal av eiendomen. Dette fordi ein har lagt til grunn at dette vedtakspunktet er avløyst av seinare vedtak i kommunestyresak 90/16, pkt. 3 og 4:

3. *Kommunestyret vil avventa det pågåande planarbeidet for Leirvik sentrum før ein på ny vurderer sal av eiendomen Evjestrands.*
4. *Kommunestyret bed om at rådmannen tek initiativ til brei innbyggjarmedverknad i den vidare prosessen med å finna ei best mogleg utnytting av Evjestrands-tomta for innbyggjarane i Stord kommune.*

I samband med prosjektet «Den tette byen», eit delprosjekt i «Byregionprogrammet» som også skal inngå i revisjonen av kommunedelplan for Leirvik, vil det verta lagt opp til innbyggjarmedverknad. Det skal som del av dette arbeidet våren 2018 utarbeidast ein «mogelegheitsstudie» for Leirvik. Denne vil ta opp i seg ei vurdering kvartalsstruktur, torg, plassar,

m.m. og samanheng mellom sentrum og sjø. Ein meiner det vil vera rett å vurdere vidare utvikling av tomta som del av denne prosessen.

Med helsing

Magnus Mjør
Rådmann

Iren Dyrseth
controller

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 232
Arkivnr: 2016/55-18
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	10/18	01.03.2018

Årsrapport frå skatteoppkrevjaren og kontrollrapport frå Skatteetaten for 2017 - Stord kommune

Bakgrunn

Viser til utdrag frå brev av 21.02.2005, frå Skattedirektoratet:

"Kommunenes behandling av skatteregnskapene etter at kontroll og revisjon er overtatt av staten.

- *Staten er nå gitt det totale ansvaret for kontroll og revisjon med skatteoppkreverfunksjonen. Riksrevisjonen har ansvaret for den formelle revisjonen av skatteregnskapet, mens oppfølgingen av den interne kontroll hos skatteoppkrever, utføres av regionale kontrollenheter lokalisert ved fem skattefogdkontor. Det er i denne forbindelse stilt spørsmål vedrørende kommunens behandling av skatteregnskapet.*

Kommunestyret / kontrollutvalget skal etter det som er sagt over ikke lenger behandle selve skatteregnskapet, men får ved kontrollrapporten en tilbakemelding på om skatteoppkreverfunksjonen blir utført på en tilfredsstillende måte. Rapporten inneholder også eventuelle forslag til tiltak og forbedringspunkter. Skattedirektoratet stiller ingen krav til formell behandling av kontrollrapporten i kommunestyret/kontrollutvalget, men forutsetter at kommunen følger opp eventuelle tiltak og forbedringspunkter. Skattedirektoratet anser det likevel som naturlig at skatteoppkrever oversender skatteregnskapet og kopi av sin halvårlege redegjørelse til kommunestyret / kontrollutvalget."

Skattedirektoratet har vidare i brev dagsett 02.05.07 svara dette på førespurnad når det gjeld kontrollutvalget sin innsynsrett og tilsynsrolle knytt til skatteoppkrevjarfunksjonen:

"Ut i fra en vurdering av de aktuelle hjemler mener Skattedirektoratet at kontrollutvalget kan kreve å få seg forelagt nøkkeltall som vist i vedlagte skjema fra skatteregnskapet. Til tross for at kontrollutvalget ikke har instruksjonsmyndighet over skatteoppkreverne bør kontrollutvalget ha adgang til å bemerke forhold vedrørende samlede restanser og arbeidsgiverkontroll så lenge dette er et ledd i utvalgets arbeid med kontroll av revisjon og den økonomiske forvaltning i kommunen og fylkeskommunen."

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00
Direkte telefon 55239453 – Mobil 91105982 - E-postadresse: hogne.haktorson@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no
Bankgironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

Kommunal- og regionaldepartementet har i brev dagsett 01.06.07 kommentert skattedirektoratet sin uttale på denne måten:

"Departementet har gått gjennom Skattedirektoratets vurdering av spørsmålene. Vi slutter oss til Skattedirektoratets vurdering og avklaring av de konkrete spørsmålene som er reist."

Drøfting

Med bakgrunn i desse utsegnene frå skattemyndigheitene vert rapportar vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen i Stord kommune lagt fram til drøfting:

- Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Stord kommune, frå Skatteetaten, datert 09.02.2018.
- Årsrapport for 2017 frå skatteoppkrevjaren i Stord kommune, datert 20.01.2018, med skatterekneskap og forklaring til skatterekneskapen.

Kommunane Stord og Fitjar har sams skatteoppkrevjarkontor, med 2,8 årsverk i 2017. Trass i ei lengre sjukemelding dette året, har kontoret fått god tilbakemelding i kontrollrapport frå Skatteetaten for 2017

Det vart gjennomført stadleg kontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda skatterekneskap og innkrevjing 22. og 23.05.2017. Her vart det gjeve eit pålegg vedr. dokumentasjonskrav relatert til betalingsordningar. Dette er sjekka ut gjennom at skatteoppkrevjar har meddelt at ho har innretta seg etter dette pålegget.

Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen i Stord kommune frå Skatteetaten konkluderer med at skatteoppkrevjar utfører oppgåvene på ein tilfredstillande måte på alle fagfelt. Døme:

- Alle innkrevjingsresultat er innfridd ift. resultatkrav for 2017.
- Det er gledeleg at skatteoppkrevjaren også i år har oppnådd resultatkravet på 5% arbeidsgjevarkontrollar ift. tal arbeidsgjevarar i kommunen.

Kontrollrapport frå Skatteetaten og årsrapport frå skatteoppkrevjar ligg som vedlegg til denne saka.

Konklusjon

Kontrollrapporten frå Skatteetaten konkluderer med at skatteoppkrevjarfunksjonen i Stord kommune totalt sett, og i det alt vesentlege, er i samsvar med gjeldande krav og regelverk. På bakgrunn av dei framlagde årsrapportane vert kontrollutvalet invitert til å gje ein uttale om skatteoppkrevjarfunksjonen i kommunen.

Forslag til uttale

1. Kontrollutvalet merkar seg at Skatteetaten konkluderer med at Stord kommune har ein skatteoppkrevjarfunksjon som i det alt vesentlege vert utført på ein tilfredstillande måte.
2. Årsrapport frå skatteoppkrevjaren i Stord kommune og kontrollrapport frå Skatteetaten for 2017 vert teke til orientering og oversendt kommunestyret til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Skatteetaten - Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Stord kommune
- 2 Skatteoppkrevjaren - Årsrapport for 2017 i Stord kommune
- 3 Skatteoppkrevjaren - Skatterekneskap 2017 for Stord kommune
- 4 Skatteoppkrevjaren - forklaring til årsrekneskapen / skatterekneskapen

Datoen vår 09.02.2018	Datoen din	Sakshandsamar Ane Mikalsen
800 80 000 Skatteetaten.no	Referansen din	Telefon 95258026
Org.nr 991733108	Referansen vår 2017/30848	Postadresse Njøsavegen 2 6863 Leikanger

Kommunestyret i Stord kommune
Borggata 2
5417 Stord

Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjaren for Stord kommune

1. Generelt om fagleg styring og kontroll av skatteoppkrevjaren

Skatteoppkrevjaren sitt ansvar og mynde følger av skattebetalingslova og "Instruks for skatteoppkrevjarar" av 8. april 2014.

Skattekontoret har fagleg ansvar og instruksjonsmakt overfor skatteoppkrevjarane. Det betyr at skattekontoret:

- pliktar å gje rettleiing og bistand i faglege spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å leggje til rette for best mogeleg resultat
- utfører kontroll av skatteoppkrevjaren

Grunnlaget for skattekontoret sin styring av skatteoppkrevjarane er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarane er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Føremålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkrevjaren har ein tilfredsstillande internkontroll for utføringa av sine gjeremål
- om føring av rekneskapen, rapportering og avlegging av årsrapporten og årsrekneskapen samsvarar med gjeldande regelverk
- om utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfygging av restansane samsvarar med gjeldande regelverk
- om utføringa av arbeidsgjevarkontrollen samsvarar med gjeldande regelverk

2. Om skatteoppkrevjaren

Skatteoppkrevjarkontoret omfattar kommunane Stord og Fitjar.

Sum årsverk i samsvar med skatteoppkrevjaren sine årsrapportar:

Tal årsverk 2017	Tal årsverk 2016	Tal årsverk 2015
2,8	2,3	2,3

3. Måloppnåing

Skatte- og avgiftsinngang

Skatteoppkrevjaren sin frist for avlegging av årsrekneskapen og årsrapporten er 20. januar 2018. Skattekontoret har motteke rekneskapen etter fastsett frist. Årsrapport og rekneskap var motteke innan fristen, men det var ikkje signert og datert. Gyldig årsrapport og rekneskap er motteken etter fristen.

Årsrekneskapen for Stord kommune viser per 31. desember 2017 ein skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorane (etter frådrag for avsetjing til margin) på kr 2 116 156 754 og uteståande restansar² på kr 42 833 045, av dette krav stilla på vent kr 56 851.

Innkrevjingsresultat

Tabellen viser innkrevjingsresultata per 31. desember 2017 for Stord kommune.

	Resultatkrav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2016 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen 2017 (i %)
Restskatt personlege skattyttarar 2015	96,8	97,6	97,3	95,8
Arbeidsgjevaravgift 2016	99,8	99,8	99,8	99,9
Forskotskatt personlege skattyttarar 2016	99,0	99,7	99,6	99,6
Forskotstrekk 2016	99,9	99,9	99,9	100,0
Forskotskatt upersonlege skattyttarar 2016	99,8	100,0	99,8	100,0
Restskatt upersonlege skattyttarar 2015	99,0	99,4	98,9	98,8

Resultat for arbeidsgjevarkontrollen

Resultat for kommunen per 31. desember 2017 viser i følgje skatteoppkrevjaren sin resultatrapportering:

Tal Arbeidsgjevarar i kommunen/ kontrollordning a	Minstekrav tal kontrollar (5 % av arbeidsgjevaran e)	Tal utførte kontrollar i 2017	Utførte kontrollar 2017 (i %)	Utførte kontrollar 2016 (i %)	Utført kontroll 2017 region (i %)
616	31	32	5,2 %	5,1 %	4,6 %

4. Skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjaren

Skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarane i regionen vert utført i samsvar med ein årleg plan, der behovet for kontroll av områda skatterekneskap, innkrevjing og arbeidsgjevarkontroll vert vurdert overordna for kvar skatteoppkrevjar. Samtlege områda vil derfor nødvendigvis ikkje verte kontrollert kvart år.

Skattekontoret har for 2017 utført kontorkontrollar av skatteoppkrevjaren for områda skatterekneskap og arbeidsgjevarkontroll.

Skattekontoret har i 2017 òg gjennomført stadleg kontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda skatterekneskap og innkrevjing 22. og 23.05.2017. Rapport er sendt skatteoppkrevjaren 12.06.2017. Skatteoppkrevjaren har gjeve tilbakemelding på rapporten 27.06.2017.

Skatteoppkrevjaren sin overordna internkontroll

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at skatteoppkrevjaren sin overordna interne kontroll i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorane

² Sum opne (ubetalte) forfalne debetkrav

Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av årsrekneskapen

Gjennom kontrollane som skattekontoret har gjennomført, har vi gitt følgjande pålegg:

- Betalingsordningar – dokumentasjonskrav

Skatteoppkrever har i etterkant av kontrollen gjeve tilbakemelding om at ho har innretta seg etter pålegget.

Utover gjevne pålegg ser vi at rekneskapsføringa, rapporteringa og avlegginga av årsrekneskapen i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk og gjev eit rettvis uttrykk for skatteinngangen i rekneskapsåret.

Skatte- og avgiftsinnkrevjing

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk.

Arbeidsgjevarkontroll

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av arbeidsgjevarkontrollen i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk.

5. Skattekontoret sin oppfølging av skatteoppkrevjaren

Skattekontoret har halde oppfølgings- og styringsmøte med skatteoppkrevjar 15.05.2017.

Med helsing

Jan Kåre Strøm
fung. avdelingsdirektør
Skatt Vest

Oddmund Midtbø
seniorrådgjevar

Kopi til: Kontrollutvalet for Fitjar kommune
                  Rådmann/administrasjonssjef i Fitjar
                  kommune
                  Skatteoppkrevjaren for Fitjar kommune
                  Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje håndskrivne signaturar.

Organisering Skatteoppkrever Margin Skatteinngang
Arbeidsgiverkontroll Innfordring Skatteregnskap

Årsrapport

Årsrapport for 2017

**Skatteoppkreveren i
Stord kommune**

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet	3
1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse.....	3
1.1.3 Ressurser og kompetanse	3
1.2 Internkontroll	4
1.3 Skatteutvalg	4
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.....	4
2. Skatteregnskapet	4
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet	4
2.2 Vurdering av skatteinngangen	5
Total skatte- og avgiftsinngang i regnskapsåret.....	5
2.3 Margin	7
Margin for ligningsåret 2016.....	7
Kommentarer til marginavsetningen.....	7
3. Innfordring av krav.....	8
3.1 Restanseutviklingen	8
Skattehjelpen.....	9
3.2 Innfordringens effektivitet	10
3.3 ....Særnamskompetanse	11
4. Arbeidsgiverkontroll	11
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen.....	11
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller	11
4.3 Resultater fra kontrollene	12
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten	12
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører.....	12
4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak	12

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

Skatteoppkreverne skal i henhold til Skatteoppkreverinstruksen § 2-9 nr. 1 utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. I henhold til § 3-3 nr. 2 skal skatteoppkreveren også utarbeide et årsregnskap som vedlegges årsrapporten.

Årsrapporten skal omhandle hvordan oppgavene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll er ivaretatt ved skatteoppkreverkontoret.

Skatteoppkreverens arbeids- og ansvarsområde følger av lov av 17. juni 2005 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav, samt forskrifter, instruksjer og retningslinjer fastsatt med hjemmel i lov.

Skatteavdelingens arbeidsområde består i å innkreve skatter og avgifter for kommune, stat, fylke og folketrygd, føre skatteregnskap og foreta avregningsoppgjør etter gjeldende lover og forskrifter, foreta regnskapskontroll hos arbeidsgivere og fremlegge søknader om ettergivelse for skatteutvalget. Skatteoppkreveren har namsmannskompetanse for egne krav, og har derfor myndighet til å gjennomføre de fleste innfordringstiltak.

Skatteoppkreverkontoret genererer store kontantstrømmer. I 2017 er samlet innkrevd beløp på vel 2,1 milliarder kroner.

1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse

Organisering

Opgavene ved kontoret er organisert som følger:

- 1 saksbehandler jobber med føring og oppfølging av regnskapsføringen, avregningsoppgjør, oppfølging av innrapportert A-melding, oppfølging av utleggstrekk og informasjonsvirksomhet.
- 1 saksbehandler foretar bokettersyn.
- Skatteoppkreveren tar innkrevingen samt deler sin stilling mellom de ulike ansvarsområdene etter behov.

1.1.3 Ressurser og kompetanse

Ressurser

For 2017 er det 2,8 årsverk ved skatteoppkreverkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen.

Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	%-andel fordelt
Skatteregnskap	0,5	17,86 %
Innfordring	1,1	39,29 %
Arbeidsgiverkontroll	1,0	35,71 %
Administrative oppgaver	0,2	7,14 %
SUM	2,8	100 %

Vurdering av ressursituasjon og kompetanse

Medarbeiderne ved kontoret har en solid kompetanse og i tillegg prioriteres det aktuelle kurs og møter.

Skatteregnskap

Kontoret er delt opp slik at 1 saksbehandler jobber 0,5 % med føring av skatteregnskapet.

Innfordring

Når det gjelder innfordring og søknadsbehandling er denne fordelt på 1,1 stilling.

Arbeidsgjevar kontroll

Fra 01.01.2017 har kontoret 1 saksbehandler som tar seg av arbeidsgiverkontrollen.

Av hittil utførte kontroller har det vært en svært god avdekking i beløp og andre forelegg, noe som er en indikasjon på at det er et stort behov for kontroll og oppfølging av arbeidsgivere.

Administrative oppgaver utgjør 0,2 % av kontorets oppgaver.

Skatteoppkreverkontoret har hatt en medarbeider i 100 % stilling som har vært sykemeldt det siste halve året i 2017. Av 2,8 årsverk har 1,8 vært benyttet i siste halvdel av 2017.

1.2 Internkontroll

I følge Skatteoppkreverinstruksens § 2-2 skal skatteoppkreveren sørge for at kontoret har en tilfredsstillende internkontroll.

Kontoret har gode rutiner for internkontroll/kvalitetssikring i det daglige arbeidet. Kontoret har rutinebeskrivelse for alle hovedarbeidsområder, og sammen med brukerveiledningen som er i SOFIE gir dette en god oversikt over arbeidsoppgavene ved kontoret.

Kontoret følger også jevnt med på skatteinngangen og innkrevingsresultater, og iverksetter tiltak dersom det er nødvendig for å justere kursen. Det er fastsatte innkrevingsmål for de ulike skattene og avgiftene, og utviklingen i forhold til målsetningen følges opp månedlig. Ved behov analyseres restansmassen for å finne gode tiltak for å kunne oppnå målsetningene.

I tillegg prioriteres det at de ansatte ved kontoret deltar på kurs og samlinger slik at en får medarbeidere med høy kompetanse på sine arbeidsfelt.

1.3 Skatteutvalg

Skatteoppkreverkontoret i Stord har behandlet 2 søknader om lemping av skatter og avgifter i 2017, og det er samlet ettergitt kr 56 593.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen, jf. rapport datert 13.06..2017.

Skatteoppkreverkontoret er gitt følgende pålegg:

Skattekontoret pålegger skatteoppkrever å nedtegne saksbehandler sine vurderinger og å dokumentere vilkår for innvilget søknad om betalingsavtaler i tråd med SKD-melding 9/11 av 8. juli 2011 punkt 4. flg.

Saksbehandler skal heretter nedtegne sine vurderinger og dokumentere vilkår for innvilgelse av søknader om betalingsavtaler i tråd med SKD-melding 9/11 av 8. juli 2011 punkt 4. flg.

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkreverens arbeid med skatteregnskapet innbefatter regnskapsføring, regnskapsavleggelse, behandling av inn- og utbetalinger, krav, periodisk oppgjør og fordeling til skattekreditorene.

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkreveren bekrefter at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

Det er i 2017 ikke mottatt pålegg knyttet til regnskapsføring.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall innbyggere	17804	17957	18161	18425	18685	18775	18 821 *
Antall arbeidsgivere	593	569	563	584	574	616	**
Antall lønns/tr. oppgaver	19757	19002	15513	16027	16017	12 494	**
Skatteøre	11,3	11,6	11,6	11,4	11,35	11,8	11,8
Kommunens andel fra forsk.	29,07	29,09	29,15	29,06	28,99	30,77	30,71

*Foreløpige tall for 2017

**Tall for 2017 foreligger ikke

Tabellen viser at det også i 2017 har vært vekst i befolkningen.

Tall for antall arbeidsgivere har gått opp fra 2015 til 2016. Tall for 2017 foreligger ikke. Antall arbeidstakere i kommunen har gått ned fra 2015 til 2016.

Fastsatt skatteøre for kommunen 11,8, uendret fra 2016. Kommunens andel av skatteinntekten gikk ned fra 30,77 % i 2016 til 30,71 % i 2017.

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2017.

Total skatte- og avgiftsinngang i regnskapsåret

	2017	2016	Endring i kr 2016/2017	Endring i % 2016/2017
Arbeidsgiveravgift	(372 708 197)	(558 033 523)	185 325 326	-33,21 %
Finansskatt lønn	(95 387)		(95 387)	
Kildeskatt	0	(91 895)	91 895	-100 %
Personlige skatteyttere	(1 625 607 506)	(1 591 553 659)	(34 053 847)	2,14 %
Tvangsmulkt	(995 974)	(52 990)	(942 984)	1780 %
Selskapsskatt	(114 518 686)	(105 255 422)	(9 263 264)	8,80 %
Renter	(2 711 548)	(2 331 103)	(380 445)	16,32 %
Innfordringsutgifter	480 542	142 519	338 023	237,18 %
Sum innkrevet	(2 116 156 756)	(2 257 176 073)	141 019 317	
Fordelt til Folketrygden – arbeidsgiveravgift	372 708 198	558 033 522	(185 325 324)	-33,21 %
Fordelt til Folketrygden – medlemsavgift	481 296 852	465 487 539	15 809 313	3,40 %
Fordelt til Fylkeskommunen	106 296 803	105 991 422	305 381	0,29 %
Fordelt til kommunen	497 783 579	488 716 585	9 066 994	1,86 %
Fordelt til Staten	657 983 285	639 051 770	18 931 515	2,96 %
Fordelt til Staten	(1)	1		
Krav som er ufordelt	88 040	(104 766)		
Plassering mellom kommuner				
Sum fordelt	2 116 156 756	2 257 176 073	(141 019 317)	-6,25 %

Tabellen over viser at det i 2017 har blitt innkrevet ca. 2,1 milliarder kr. Dette er 141 mill. kr mindre enn i 2016. Det vil si en nedgang på 6,25 %.

Sum innkrevet.

Ser vi på de enkelte innkrevde skatteartene, så viser disse følgende:

Arbeidsgiveravgift.

Nedgangen i arbeidsgiveravgift er på 33,21 %. Nedgangen antas å ha sammenheng med at noen større arbeidsgivere har flyttet til andre kontorkommuner.

Personlige skatteyttere.

Denne skattegruppen består av forskuddstrekk, forskuddsskatt og restskatt. Økningen her er på ca. 2,14 %. Økningen har bakgrunn i befolkningsøkning, samt lønnsøkning.

Selskapsskatt.

Selskapsskatten har gått opp med 8,80 % fra året før. En del av grunnen til dette kan være at antall arbeidsgivere har økt.

Renter/innfordringsutgifter.

Det har i 2017 vært en økning i innbetalte renter med 16,31 %. Det har også vært en økning i innfordringsutgifter, som følge av at det har vært igangsett flere innfordringsaktiviteter.

Sum fordelt.

Innkrevde skatter og avgifter er fordelt som følger:

Fordelt til folketrygden – arbeidsgiveravgift/medlemsavgift

Av samlet skatteinntekt for 2017 på 2,1 milliarder kr ble 854 mill. kr fordelt til folketrygden. Dette er en nedgang på 169 mill. kr i forhold til 2016. En nedgang på 16,56 %.

Overføringen til folketrygden består av innbetalt arbeidsgiveravgift og medlemsavgift fra arbeidstakerne. Veksten har vært i innbetaling av medlemsavgift fra arbeidstakerne, mens innbetaling av arbeidsgiveravgift har gått ned. Se kommentarer over under arbeidsgiveravgift.

Fordelt til fylkeskommunen.

Fylkeskommunens andel av skatteinntektene var i 2017 på 106 mill. kr. Dette er en økning på kr 305 381 (0,29 %). Bakgrunnen for økningen er generell lønnsøkning og befolkningsøkning.

Fordelt til kommunen.

Kommunens skatteinntekter økte med 1,86 % fra 2016 til 2017. Se kommentarer over under personlige skatteyttere.

Fordelt til staten.

Statens inntekter økte med 2,96 % sammenlignet med året før. Hovedårsaken er at innkrevd selskapskatt økte med 18,9 mill. kr. Lønns- og befolkningsøkning er også en medvirkende årsak.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til foregående regnskapsår

Mnd	Innbetalt skatt i 2017	Budsjett inng. 2017	Innbetalt skatt i 2016	Avvik budsjett – reell inngang	Avvik inngang 2016/2017	
Jan	63 524 064	64 161 689	61 762 376	-637 625	1 761 688	2,85 %
Feb	533 851	1 408 454	1 355 785	-874 603	-821 934	-60,62 %
Mar	84 131 882	86 482 787	83 248 774	-2 350 905	883 108	1,06 %
Apr	1 427 245	1 916 614	1 844 942	-489 369	-417 697	-22,64 %
Mai	93 385 379	98 350 031	94 672 251	-4 964 652	-1 286 872	-69,75 %
Jun	1 457 376	2 920 515	2 811 302	-1 463 139	-1 353 926	-48,16 %
Jul	60 752 048	61 245 040	58 954 794	-492 992	1 797 254	3,05 %
Aug	6 275 564	5 524 104	5 317 531	750 944	958 033	18,02 %
Sep	91 906 749	89 193 955	85 858 565	2 712 794	6 048 184	7,04 %
Okt	1 628 222	1 852 095	1 782 836	-223 873	-154 614	-8,67 %
Nov	89 547 115	91 551 597	88 128 044	-2 004 482	1 419 071	1,61 %
Des	3 214 078	3 095 120	2 979 378	118 958	234 700	7,88 %
Sum	497 783 574	507 702 000	488 716 585	-9 918 426	9 066 989	1,86 %

Tabellen over viser kommunens andel av skatteinntektene i 2017 sammenlignet med 2016 samt budsjettert skatteinngang. Vi ser at samlet skatteinngang ble på 497 mill. kr. I rådmannens budsjettsforslag ble det foreslått å budsjettere med en skatteinngang på 507 mill. kr.

Finansdepartementet gjorde et anslag for Stord kommune 2017 på 536 mill. kr.

Kommunens skatteinngang for 2017 har vært preget av følgende forhold:

- Skatteøre som var på 11,8 i 2016 ble ikke endret i 2017.
- Befolkningsøkning med ca. 0,25 % fra 2016 til 2017 har vært med å øke kommunens inntekter.
- Beregninger fra SSB anslår at lønnsøkningene i 2017 har vært ca. 2,4 %
- Lav rente har ført til en økning i låneopptak i befolkningen, dette tilsier at de får mer i fratrukk og dermed betaler mindre i skatt.
- Spesielle utfordringer med arbeidsledighet og permitteringer
- Marginoppgjøret gikk i minus med 5,4 mill. kr ved dette oppgjøret, og kommunen ble trukket etter fordelingsstallene for skattekreditorene.

Avregningsoppgjøret

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antall personlige skatteyttere	14 349	13 746	14 286	15 074	15 137	17 028
Sum utlignet skatt i mill. kr	1 426	1 443	1 493	1 608	1 660	1 600
Antall upersonlige	795	834	879	916	936	937
Sum utlignet skatt i mill. kr	416	174	213	183	106	114

Ved siste avregningsoppgjør ble det registrert 17 028 skatteyttere i Stord. Det ble ved skatteoppgjøret for 2016 utlignet 1 600 mill. kr i skatt.

Når det gjelder upersonlige så er det foretatt skatteoppgjør for 937 i Stord. Til sammen ble det utlignet 111 mill. kr i skatt.

Med unntak av juli ble det fra 21. juni lagt ut nye skatteoppgjør ukentlig frem til midten av oktober, hvor siste skatteoppgjør for inntektsåret 2016 ble foretatt. Deretter er det sendt ut korrigerede skatteoppgjør etter klagebehandling og endringer ukentlig.

Skatteoppgjørene følges fortløpende opp på en god måte, og det gis tilbakemelding til Skatt vest der hvor vi finner at det er åpenbare feil eller mangler.

2.3 Margin

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal skatteoppgjøret holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal brukes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2016 og 2017.

	per 31.10.2017 (inntektsåret 2016)	per 31.12.2017 (inntektsåret 2017)
Innestående margin	0	116 286 478
For mye avsatt margin		
For lite avsatt margin	5 447 058	
Procentsats	8	8

Margin for ligningsåret 2016

MARGINAVSETNING 2016	Beløp
Avsatt margin for ligningsåret 2016	134 381 416
Overskytende forskudd	139 828 474
For lite avsatt margin for 2016	5 447 058

Av tabellen over fremgår det at det for ligningsåret 2016 ble avsatt kr 134 381 416 i marginavsetning. Marginavsetning gjøres slik at skatteoppgjøret kan møte forventede utbetalinger av tilgodebeløp ved skatteoppgjøret.

I Stord har man valgt å avsette 8 % av skatteinntektene fra personlige skatteyttere for å møte forventede utbetalinger av tilgodebeløp.

Av tabellen fremgår det videre at det ble utbetalt kr 139 828 471 i tilgodebeløp til kommunens skatteyttere ved skatteoppgjøret for ligningsåret 2016 sommeren/høsten 2017.

Som det fremgår av tabellen over var det avsatt kr 5 447 058 for lite for å møte utbetalingene av tilgodebeløp. Dette blir fordelt mellom skattekreditorene i forhold til fordelingstillene.

Marginprosent

Procentsats marginavsetning: 8 %. Procentsatsen har ikke vært endret.

Kommentarer til marginavsetningen

MARGINAVSETNING 2017	Beløp
Avsatt margin for ligningsåret 2017	116 345 821
Brukt margin for ligningsåret 2017	59 343
Innestående margin pr. 31.12.2017	116 286 478

Oversikten over viser at pr. utgangen av 2017 var det avsatt kr 116 345 821 for å møte utbetaling av tilgodebeløp ved skatteoppgjøret til sommeren/høsten 2018. På samme tid i fjor var det avsatt kr 113 687 488. De siste årene har Stord skatteoppgjøret satt av 8 % av innbetalingene fra forskuddspliktige i marginavsetning. Da tidligere års marginavsetning har gitt underskudd i marginoppgjøret anbefales det at marginavsetningen økes til 10 %.

3. Innfordring av krav

I henhold til skatteoppkreverinstruksen § 4-3 skal innfordring iverksettes uten unødig opphold etter forfall, og gjennomføres etter en helhetlig vurdering. Ved vurdering av innfordringstiltak skal skatteoppkreveren legge avgjørende vekt på tiltak som enkeltvis eller samlet bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som det overfor skyldner blir utvist den hensynsfullhet og varsomhet som forholdene tillater.

3.1 Restanseutviklingen

Totalt restanser og berostilte krav

Tabellen viser totale restanser og berostilte krav for 2017 og 2016, samt endring fra i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	Restanse 31.12.2017	Herav berostilt restanse 31.12.2017	Restanse 31.12.2016	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Endring i	
					restanse	berostilt restanse
					Reduksjon (-) Økning (+)	Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	42 830 300	56 851	46 407 090	65 920	-3 576 790	-9 069
Arbeidsgiveravgift	3 734 954	0	4 714 624	0	-979 670	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Finansskatt	476	0				
Forsinkelsesrenter	3 721 534	97	3 432 480	97	289 054	0
Forskuddsskatt	167 664	0	614 647	0	-446 983	0
Forskuddsskatt person	6 386 403	0	7 043 824	0	-657 421	0
Forskuddstrekk	2 071 935	0	2 719 525	0	-647 590	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	761 673	0	694 280	0	67 393	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt	760 713	0	2 202 796	0	-1 442 083	0
Restskatt person	23 959 333	56 754	24 897 789	65 823	-938 456	-9 069
Tvangsmulkt	1 265 615	0	87 125	0	1 178 490	0
Sum restanse diverse krav	2 745	0	1 885	0	860	0
Diverse krav	2 745	0	1 885	0	860	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	42 833 045	56 851	46 408 975	65 920	-3 575 930	-9 069

Samlet utestående beløp ved utgangen av 2017 var i overkant av 42 mill. kr.

Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Samlet utestående restanse var ved årsskiftet på vel 42 mill. kr. Av dette er kr 56 851 berostilte krav. Dette er krav som man ikke regner med å kunne innkreve i uoverskuelig framtid, men hvor kravet er opprettholdt mot skyldner. Samlet utestående krav er redusert med kr 3 576 790 i løpet av 2017.

Restskatt, person

I overkant av 50 % av samlet utestående krav er restskatt, person. Utestående restskatt er på 23,9 mill.kr. Dette er en reduksjon fra i fjor på 938 456 kr.

Tett oppfølging av utestående, samarbeid med Skattehjelpen og kontakt med skatteyttere har ført til at størstedelen av kravene har blitt innfordret, eller man har fått disse ved endret ligning, der hvor ligningen har vært feil.

Forskuddsskatt person

Utestående forskuddsskatt er det siste året redusert med kr 657 421, og er nå på 6,3 mill. kr.

Forskuddstrekk inkl. avsavnsrenter/arbeidsgiveravgift inkl. avsavnsrenter

Både utestående arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk ble redusert det siste året. Arbeidsgiveravgiften ble redusert med 979 670 og forskuddstrekket ble redusert med kr 647 590.

Det er avskrevet kr 7 365 712 fordelt på personlige og upersonlige skatteyttere, som utgjør 42 skatteyttere. Dette består av konkurser, ferdig gjeldsordning, insolvent dødsbo og lemping.

Skatteoppkreverkontoret samarbeider med Skatt vest i mange av konkursene. Stord kommune har til sammen hatt 21 konkurser som ble åpnet i 2017.

Restanser eldre år

Tabellen viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene.

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	2 360 527	1 377 104
2014	2 006 222	1 208 102
2013	2 837 282	1 966 234
2012 – 1994	25 129 342	-----

Tabellen viser samlede restanse for eldre år, samt hvor stor andel restskatten utgjør av den samlede restansen for det enkelte år.

Samlet utestående krav for eldre år tom. 2015 er på 32,3 mill. kr, noe som er en nedgang fra i fjor med ca. 3,6 mill. kr. Dette er i alt vesentlige ubetalte restskatter.

Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 6

Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 297 151.

Skatteoppkrever har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2017, og sikret at krav ikke foreldes uten at det er iverksatt tiltak. Det viser seg at i forhold til de 6 som er foreldet kan kontoret be om fristforlengelse med hjemmel i foreldelsesloven § 10 nr. 3(+ 4. ledd) for 4 av skatteytterne, mens 2 er konkurser der det er sendt fordringsanmeldelse.

Skattehjelpen

Skatteetaten har opprettet en egen enhet som skal følge opp saker der hvor skatteyter reelt sett har blitt lignet feil, eller hvor skatteyter har blitt skjønnslynet som følge av manglende innlevering av selvangivelse.

Mange skatteyttere har som følge av feil ligning/høyt ilagt skjønn fått store problemer med å få etablert seg og komme videre i livet.

Bakgrunnen for en del av skjønnslyningene har ofte sammenheng med rus, samlivsbrudd, sykdom eller fengselsopphold etc., og Skatteetaten har sett behovet for å kunne ta opp feilaktige ligninger på nytt slik at disse skatteytterne kan få ordnet opp i sine problemer på skatteområdet.

Skatteoppkreverkontoret har i flere år hatt et godt samarbeid med skattehjelpen og har oversendt flere saker til skattehjelpen.

3.2 Innfordringens effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2017

Kontorets resultat pr. 31.12.2017

Skatteart	Mål	Oppnådde resultater pr. 31.12.2016
Restskatt for personlige s/y 2015	96,8 %	97,6 %
Forskuddstrekk 2016	99,9 %	99,9 %
Forskuddsskatt for personlige s/y 2016	99,0 %	99,7 %
Forskuddsskatt for upersonlige s/y 2016	99,8 %	100,0 %
Restskatt for upersonlige s/y 2015	99,0 %	99,4 %
Arbeidsgiveravgift 2016	99,8 %	99,8 %
Innfordret restskatt, person 2015	70,0 %	77,7 %

Skattedirektoratet og Skatt vest fastsetter hvert år innkrevingsmål for skatteoppkreverkontoret. Det måles da hvor stor andel av den enkelte skatteart som kontoret klarer å innkreve innen 31.12. Skatteoppkreverkontoret har oppnådd alle målsetningene for 2017.

Resultatene som oppnås er avhengig av innkrevingsaktivitet, skjønnsfastsettelse, endring av ligning og dekningsmuligheten hos skyldner.

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

Et utdrag av hovedaktivitetene hva gjelder innfordring viser følgende aktivitetsnivå de to siste årene:

	Antall debitorer 2017	Antall aktiviteter 2017	Antall debitorer 2016	Antall aktiviteter 2016
Innfordringsaktivitet				
Anmeldelse	5	13	5	15
Betalingsavtale standard	20	50	28	109
Gjeldsordning	15	47	5	17
Konkurs	39	134	28	70
Motregning	538	602	19	38
Purring/varsling	1173	1988	157	181
Telefoninkasso	0	0	0	0
Tvangsdekning	22	78	26	158
Utlegsforretning Standard	296	2277	318	2301
Utlegsforretning Vurdering	1	1	248	354
Utlegstrekk Standard	405	1490	220	252
SUM	2514	6680	1 054	3 495

Tabellen over viser en oversikt over hovedaktivitetene som har blitt iverksatt for å innfordre utestående skatter og avgifter. Tabellen viser antall debitorer/krav som det har vært iverksatt tiltak mot, og antall aktiviteter som har blitt gjennomført knyttet til den enkelte innfordringsaktivitet. Tabellen for eksempel under konkurs viser alle aktivitetene som har blitt utført tilknyttet konkursområdet slik som registrering av konkurs, melde krav i boet osv. Ut over det som fremkommer i tabellen over er det utført mange andre aktiviteter som ikke fremkommer. Det er her valgt å gi en oversikt over de mest sentrale innfordringstiltakene.

Av tabellen ser vi at det har blitt utført 6680 aktiviteter rettet mot 2514 krav. Det har i 2017 blitt iverksatt flere aktiviteter enn i året før. Vi ser av tabellen over at det har vært en økning i bl.a. antall puringer. Dette kan ha sammenheng med at Stordsamfunnet i 2017 har hatt spesielle utfordringer med arbeidsledighet og permitteringer.

I tillegg så har kontoret også «*nektet godskrivning av forskuddstrekk*» på 9 skatteyttere.

Skatteoppkrevers eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen

Kontoret bruker følgende tiltak for å få en effektiv innkreving av utestående skatter og avgifter i Stord.

- Kontoret har valgt å unnlate å bruke telefoninkasso da dette har vist seg å ha liten effekt og kun forsinker innkrevingsprosessen.
- Ved gjennomføring av innfordringstiltak vil tiltak som raskt gir kontantbetalinger bli prioritert fremfor sikring av krav i eiendeler.
- Videreutvikling av kompetanse hos medarbeiderne.
- Tett oppfølging og rask åpning av konkurs hos arbeidsgivere og aksjeselskap som unnlater å gjøre opp utestående skatter og avgifter. Dette for å tvinge frem oppgjør, og for å unngå at utestående krav øker.
- Tett oppfølging av resultatutviklingen på innfordringsområdet og analyser for eventuelt å korrigere innsatsen.
- I tillegg finner man også frem til skatteyttere som åpenbart er feillignet og som har fått restskatter. Disse sakene tas opp enten med skatteyter eller direkte med skattekontoret for å få korrigert ligningen.
- Saksbehandlerne kommer også i kontakt med skatteytere som er skjønnsignet. Man har der et godt samarbeid med skattehjelpen slik at sakene kan tas opp for ny vurdering for derved å redusere utestående fordringer.

3.3 Særnamskompetanse

Skatteoppkreveren i Stord har særnamskompetanse, dvs. kan pante for egne krav. Denne brukes utstrakt og det ble i 2017 berammet 150 utleggsforretninger med tanke på å innkreve og sikre krav.

I 2016 fikk skatteoppkreverkontoret inn kr 482 534 i gebyrer pga. utleggsforretning i Stord og Fitjar kommune. I 2017 fikk kontoret inn kr 388 694 i gebyrer til kommunen, samt kr 60 622 i gebyrer for utleggsforretning i Fitjar kommune som tilkommer Stord kommune. Til sammen kr 449 316.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

Skatteoppkreverkontoret deltar verken i en interkommunal samarbeidsordning, eller kjøper tjenester fra annen kommune, men har egen kontrollør i 100 % stilling.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Skattedirektoratet setter i sine planer krav til at det skal gjennomføres kontroller hos 5 % av kommunens arbeidsgivere. Gjennomføringen av kontrollene er nå spesielt viktige i og med bruk av forhåndsfylt skattemelding og stille aksept.

Antall planlagte kontroller for 2017 var 31. Dette utgjør 5,0 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2017 var 32. Dette utgjør 5,2 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2016 var 29.

4.3 Resultater fra kontrollene

Forslag til økning av grunnlag arbeidsgiveravgift.

Bokettersyn foretatt av Stord skatteoppkreverkontor har i 2017 avdekket at det har vært innrapportert kr 545 724 for lite grunnlag for arbeidsgiveravgift.

Sum forslag økning av inntekt som følge av kontroll

Det har i 2017 blitt foreslått økning av inntekt på til sammen kr 545 724 etter kontroll hos arbeidsgivere. Disse sakene blir oversendt Skatt vest til fastsetting.

9 av AK kontrollene uten avdekket beløp er avdekkinger i form av manglende skattetrekkskonto/manglende bruk av skattetrekkskonto, firmabil, NAV registrering, OTP, naturalytelser, dokumentasjonskrav, hjemmekontor, ek-tjenester, bilgodtgjørelse og godskrivningsnekt/anmeldelse v/konkurs. Alle disse er under vesentlighetsgrensen og/eller i mindre grad av mangler. I disse tilfellene er arbeidsgiver orientert om konsekvenser/regelverk i tillegg til at de avdekkede forholdene er omtalt i rapportene.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Skatteoppkreverkontoret har oppnådd målkravet for 2017 og hadde avdekkinger med forslag til inntektsøkning på kr 545 724. Av totalt 32 kontroller var 17 av disse formalkontroller, 14 avdekkingskontroller og 1 undersøkelseskontroll.

Kontrollenheten har en viktig oppgave i forhold til å rydde opp i oppgaver i foretak som går konkurs. Dette er et viktig område da skatteyterne ellers ikke ville blitt godskrevet skattetrekk, og derved ville endt opp med store restskatter etter skatteoppgjøret.

Tett oppfølging og videre kontroll med kommunens arbeidsgivere vil være et viktig virkemiddel fremover for skatteoppkreveren i Stord.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

Skatteoppkreverkontoret har ikke deltatt i noen fellesaksjoner.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

Kontoret har svart på henvendelser fra arbeidsgivere pr. telefon, samt personlig fremmøte. Kontoret har ikke utført egne kollektive informasjonstiltak i 2017, men kemneren i Bergen arrangerer årlig informasjonsdag for bl.a. regnskapsførere og revisorer som også tilbys samarbeidskommunene. Det blir også gitt veiledning i forbindelse med kontroller. I tillegg så er det sendt ut brev til nyetablerte opplysningspliktige bedrifter i 2017.

Sted/dato: Stord, 17.01.2018

Wigdis Sagvåg
Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
                  Vedlegg til årsregnskapet

Årsrekneskap for 1221 Stord kommune for inntektsåret 2017. Avlagt etter kontantprinsippet.

				Valgt år	Førre år
	Likvider			128 341 683	135 899 564
	Skyldig skattekreditorene			-11 607 711	-21 956 986
	Skyldig andre			-447 491	-299 070
	Innestående margin			-116 286 478	-113 643 505
	Udisponert resultat			-3	-3
Sum				0	0
	Arbeidsgiveravgift			-372 708 197	-558 033 523
	Finansskatt lønn			-95 387	
	Kildeskatt mv- 100% stat			0	-91 895
	Personlige skatteyttere			-1 625 607 506	-1 591 553 659
	Tvangsmulkt			-995 974	-52 990
	Upersonlige skatteyttere			-114 518 686	-105 255 422
	Renter			-2 711 548	-2 331 103
	Innfordring			480 542	142 519
Sum				-2 116 156 756	-2 257 176 073
	Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift			372 708 198	558 033 522
	Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift			481 296 852	465 487 539
	Fordelt til Fylkeskommunen			106 296 803	105 991 422
	Fordelt til kommunen			497 783 579	488 716 585
	Fordelt til Staten			657 983 285	639 051 770
	Krav som er ufordelt			-1	1
	Videresending plassering mellom kommuner			88 040	-104 766
Sum				2 116 156 756	2 257 176 073
Sum totalt				0	0

Forklaring til årsregnskapet

Skatteregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Skatteregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstill.

Sumlinjene i årsregnskapet

Likvider

Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.

Skyldig skattekreditorene

Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.

Skyldig andre

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene.

Udisponert resultat

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, samt renter og gebyrer.

Fordelt til skattekreditorene

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene.

Krav som er ufordelt

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 033
Arkivnr: 2015/177-16
Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	11/18	01.03.2018

Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune

Samandrag

Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske organ vert i all hovudsak sett på kontrollutvalet si sakliste til kvart møte. Møteprotokollane kan og lastast ned frå Stord kommune si heimeside, under «Politikk --> Møte --> Til møteinnkallingar og møteprotokollar».

Protokollane gjev primært informasjon om dei sakene som har vore til politisk handsaming. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfta ulike problemstillingar som ein finn av særleg interesse. Dette er ein av fleire måtar å gjera seg kjent med det politiske arbeidet i kommunen, og kunna fanga opp saker som no eller på eit seinare tidspunkt kan vera eit aktuelt saksfelt for kontrollutvalet.

Kontrollutvalet har gjort vedtak og suppleringsvedtak, sist i sak PS 08/17 av 23.2.17., om at særskilt ansvar for gjennomgang av møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Fredrik Litleskare
Formannskapet	Anna Herborg Førland
Forvaltningsstyret	Peggy Husevik Bærøy
Komité for oppvekst og utdanning	Anna Herborg Førland
Komité for næring, miljø og kultur	Tarjei Haga
Komité for rehabilitering, helse og omsorg	Odd Ståle Larsen

Til dette møtet vil det vere aktuelt med gjennomgang av desse møteinnkallingane / protokollane:

Politisk organ:	Møtedatoar:
Kommunestyret	19.12.17 15.02.18
Formannskapet	06.12.17 31.01.18
Forvaltningsstyret	07.12.17 01.02.18
Komité for oppvekst og utdanning	12.12.17 06.02.18
Komité for næring, miljø og kultur	13.12.17 07.02.18
Komité for rehabilitering, helse og omsorg	14.12.17 08.02.18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

PS 12/18 Referatsaker

Fra: Rød, Håvard (fmhoHro@fylkesmannen.no)

Sendt: 06.02.2018 09:05:10

Til: Hogne Haktorson

Kopi:

Emne: Budsjettbrev Stord

Vedlegg: BU18-STO.doc

Hei

Jeg sender vedlagt budsjettbrevet til Stord kommune.

Med vennlig hilsen

Håvard Rød

Stord kommune,
Postboks 304,
5402 Stord

STORD KOMMUNE - BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2018 og økonomiplan, vedteke i kommunestyremøte 23.november 2017.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning etter kommunelova § 60.

Etter § 15 i forskrifter om årsbudsjettet skal årsbudsjettet, slik det er vedteke av kommunestyret, liggja føre som eige dokument innan 15. januar. Økonomiske oversyn må vera utarbeidd innan 1. mars i budsjettåret.

Etter kommunelova § 45 tredje punkt skal innstillinga til årsbudsjett ha vore lagt ut til offentleg gjennomsyn i minst 14 dagar før handsaming i kommunestyret.

Det kommunale skatteøyret for kommunane i 2018 er det same som i 2017, 11,8 prosent.

Frie inntekter

Kommunen har budsjettert med kr. 541.652.000,- i skatt på eige og inntekt for 2018.

I 2017 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 4,5 prosent. Det er no rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2017 til 2018 med 1,3 prosent.

Kommunen sitt skattenivå i 2017 var 88,8 prosent av landsgjennomsnittet.

I rammeoverføringa til kommunane er det symmetrisk inntektsutjamning. Kommunar med skattenivå over landsgjennomsnittet får eit trekk i 2018 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom eige skattenivå og landsgjennomsnittet.

Kommunar med skattenivå under landsgjennomsnittet får kompensasjon i 2018 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom landsgjennomsnittet og eige skattenivå. Kommunar med skattenivå under 90 prosent av landsgjennomsnittet får også tilleggskompensasjon tilsvarande 35 prosent av differansen mellom 90 prosent av landsgjennomsnittet og eige skattenivå.

Kommunen sine frie inntekter består av ordinær skatt og statleg rammeoverføring, medrekna inntektsutjamning. Sum frie inntekter er budsjettert til kr. 995,8 mill.

Inntektsprognosen for 2018 er no oppdatert med førebelse innbyggjartal per 01.01.2018 og innkomen skatt i 2017. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal per 01.01.2018. For innbyggjartilskot og utgiftsutjamninga med aldersfordeling er grunnlaget innbyggjartal per 01.07.2017.

Dei budsjetterte skatteinntektene og frie inntektene kan vere for høge. Dei frie inntektene i budsjettet er høgare enn i den siste inntektsprognosen. Fylkesmannen legg til grunn at kommunen vurderer nærare skatteinntektene og dei frie inntektene etter dei første fire månadene i år. Kommunen må om nødvendig gjennomføra ein budsjettrevisjon og redusera dei frie inntektene i budsjettet.

I pårekna frie inntekter for 2018 inngår kr. 2,6 mill. som er gitt i ekstraordinært skjønstilskot for kommunar som ufrivillig er blitt åleine etter kommunereforma. Stord kommune har fått dette ekstraordinære skjønstilskotet både i 2017 og 2018.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med kr. 41,3 mill. i eigedomsskatt for 2018. Innkomen eigedomsskatt i 2017 var om lag kr. 40,8 mill. Auken i eigedomsskatt skuldast at det er blitt fleire bustader slik at berekningsgrunnlaget har auka noko.

Skattesatsen er to promille av omsetnadsverdien for bustader og fritidseigedomar. Skattesatsen er fire promille av omsetnadsverdien for verk og bruk, anna nærings eigedom og ikkje utbygd grunneigedom. Skattesatsane i 2018 er dei same som i 2017.

Kommunestyret har i møte 18. mai 2017 vedteke følgjande handlingsregel knytt til eigedomsskatten:

«Stord kommune har som mål at netto driftsresultat skal tilsvare nettoinntekter frå eigedomsskatten, men har opning for at inntil elleve prosent av eigedomsskatten kan brukast til verdibevarande vedlikehald og frivillige organisasjonar».

Fylkesmannen er positiv til at kommunen legg denne økonomiske handlingsregelen til grunn.

Pris og kostnadsvekst

Den samla pris- og kostnadsveksten i kommunane (kostnadsdeflatoren) er i statsbudsjettet 2,6 prosent. I dette inngår pårekna lønsvekst med 3,0 prosent.

Avdrag

I økonomireglane er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege avdrag. Etter kommunelova § 50 sjuande ledd kan attståande løpetid for kommunen si samla gjeldsbyrde ikkje overstiga den vegde levetida for kommunen sine anleggsmidlar ved det siste årsskiftet.

Kommunelova set eit minstekrav til totale låneavdrag for kommunen. Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3 ½ - 4 prosent av lånegjelda (når formidlingslån og avdrag på slike lån ikkje er rekna med). Fylkesmannen rår kommunane til at dei ordinære avdraga er minst på dette nivået.

Det er budsjettert med kr. 53,0 mill. i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

Dei ordinære avdraga i budsjettet utgjer om lag 2,9 prosent av kommunen si netto lånegjeld ved utgangen av 2017.

Budsjetterte avdrag er noko lågare enn det vi tilrår kommunane.

Driftsresultat

Kommunelova § 46 punkt 6 legg til grunn at det blir budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekkja renter, ordinære avdrag og nødvendige avsetjingar (inkl. inndecking av underskot).

Paragraf 3 i forskriftene om årsrekneskapen presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatta. Som hovudregel må til dømes ei inntekt og innbetaling som ikkje er ordinær bli ført i investeringsrekneskapen.

Netto driftsoverskot i budsjettet for 2018 er om lag kr. 20,0 mill. Netto driftsoverskot er vesentleg lågare enn det kommunen har i eigedomsskatteinntekter, kr. 41 mill., jf. blant anna den handlingsregelen som kommunestyret har lagt til grunn knytt til eigedomsskatten.

Det er viktig at ikkje ein for stor del av eigedomsskatteinntektene blir nytta til driftsføremål. Kommunen vil bli økonomisk sårbar og med lite økonomisk handlingsrom dersom ein for stor del av eigedomsskatten blir nytta til driftsføremål.

Netto driftsoverskot i budsjettet utgjer berre knapt 1,4 prosent av driftsinntektene, sjølv om eigedomsskatten inngår i driftsinntektene.

Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi har tilrådd eit nivå for netto driftsoverskot, i prosent av driftsinntektene, på minst 1 ¾ prosent for kommunane generelt.

Fylkesmannen si vurdering er at netto driftsoverskot bør vere noko høgare enn 1 ¾ prosent av driftsinntektene for å kunne handtere svingingar i inntektene og for å ha stabilitet i tenestene.

Det er rekna med eit overskot i rekneskapen for 2017.

Investering, lånegjeld og kapitalutgifter

I 2018 er det planlagt brutto investeringar for til saman kr. 406,74 mill. Av dette utgjer investeringar i vassverk og avlaup til saman kr. 162,4 mill. Dei største investeringane elles er i nye sjukeheimsplassar, omsorgsbustader, veg og bufelleskap for funksjonshemma.

Investeringane er i hovudsak planlagt finansierte med ordinært låneopptak, kr. 340,6 mill. Resten av investeringane blir finansierte med kompensasjon meirverdiavgift, bruk av avsetjing og investeringstilskot.

Av låneopptak vil kr. 162,4 mill. vere til avgiftsfinansierte investeringar i vatn og avlaup. Kr. 178,2 mill. av låneopptaka vil bli nytta til andre investeringar. Omsorgsbustader vil vere sjølvfinansierende gjennom investeringstilskot og leigeinntekter.

I tillegg kjem låneopptak til vidareutlån med kr. 30,0 mill.

Vi har rekna ordinær langsiktig gjeld per 31.12.2016 for kommunane samla i fylket, utanom Bergen, til kr. 79.820,- per innbyggjar. I dette talet er ikkje pensjonsforplikting medrekna. Det tilsvarande talet for kommunen er kr. 90.970,-.

Kommunane samla i fylket, utanom Bergen, har eit gjeldsnivå som ligg noko høgare enn landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet si langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2016 var kr. 74.662,- per innbyggjar. Pensjonsforplikting er ikkje medrekna.

Kommunen si brutto lånegjeld ved utgangen av 2017 kan reknast til om lag kr. 2,0 mrd., eller om lag kr. 108.100,- per innbyggjar.

Kommunen sitt gjeldsnivå er no komen opp på eit høgt nivå. Det kjem til å auka ytterlegare dersom investeringane i vedteke budsjett og økonomiplan blir gjennomførte.

Sjølv om kommunen har eit stort investeringsbehov, er det nødvendig å unngå ein for stor auke i gjeldsnivået framover. Kommunen må ikkje kome i ein situasjon med for høg gjeld i høve til driftsinntektene, noko som på nytt vil gi økonomisk ubalanse.

Oppsummering

Kommunen må etter første tertial om nødvendig gjennomføra ein budsjettrevisjon og redusera dei frie inntektene i budsjettet.

Det er viktig at ikkje ein for stor del av eigedomsskateinntektene blir nytta til driftsføremål. Kommunen vil bli økonomisk sårbar og med lite økonomisk handlingsrom dersom ein for stor del av eigedomsskatten blir nytta til driftsføremål.

Kommunen må unngå å kome i ein situasjon med for høg gjeld i høve til driftsinntektene. Gjeldsnivået er allereie komen på eit høgt nivå, også samanlikna med andre kommunar.

Med helsing

Lars Sponheim

Rune Fjeld
ass. fylkesmann

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Gjenpart :

Hordaland fylkeskommune, Sekretariat for kontrollutval, Postboks 7900, 5020 Bergen

Hordaland fylkeskommune
Sekretariat for kontrollutvalet
Postboks 7900

5020 Bergen

Vår dato: 25.01.2018
Vår ref: 2016/217 - 1983/2018 / 033
Dykkar ref:

Svar - Eksterne tilsyn med Stord kommune i 2017

Viser til e-post frå dykk, datert 29.12.17, der Kontrollutvalet i Stord kommune ber om eit oversyn over kva eksterne tilsyn det har vore i Stord kommune i 2017. De ber også om å få tilsendt tilsynsrapportar.

Vedlagt følgjer tilsynsrapportar for varsla tilsyn 2017:

- Fylkesmannen sitt tilsyn med kommunale helse- og omsorgstenester – Utviklingshemma, sjå vedlegg 1
- Inspeksjonsrapport – Forsøpling, sjå vedlegg 2
- Tilsynsrapport – Mattilsynet – Knutsaåsen omsorgssenter, sjå vedlegg 3
- Dokumenttilsyn om forsikringsdekning, sjå vedlegg 4

Det er også gjennomført eit ikkje-varsla tilsyn, på bakgrunn av klagesak i klientsak innanfor helse- og omsorgstenestene. Dette tilsynet ligg ikkje vedlagt ettersom me oppfatta tinginga frå Kontrollutvalet som rapportar frå varsla tilsyn. Gje eventuelt ei attendemelding dersom de også ynskjer rapport frå dette tilsynet.

Med helsing

Magnus Mjør
rådmann

Iren Dyrseth
controller

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Stord kommune
Borggata 2
5417 Stord

Bergen, 4. oktober 2017

Dykkar ref.:
Magnus Mjør

Vår ref.(oppgi ved svar):
2017/12037
Sakshandsamar:
Eric Backer-Røed

Rapport frå inspeksjon med STORD KOMMUNE

Kontrollnummer: 2017.064.I.FMHO

Kontaktpersonar ved inspeksjonen:

Frå verksemda:

Magnus Mjør
Lovise Vestbøstad
Geir Røssland
Arnstein Hetlesæter
Inge Espenes
Børge Presthaug
Arne Bjelland
Irinja Almås
Jan Eirik Kvalnes
Kari Rydland

Frå Fylkesmannen i Hordaland:

Eric Backer-Røed
Nina Vadøy

Resultat frå inspeksjonen

Denne rapporten gjeld resultatet frå inspeksjon med Stord kommune 29. september 2017. Rapporten er å sjå på som endeleg dersom vi ikkje får tilbakemelding om faktiske feil innan to veker etter at rapporten er motteken.

Fylkesmannen i Hordaland avdekka ingen avvik og ga ingen merknader under inspeksjonen.

Elektronisk dokumentert godkjenning, utan underskrift

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Eric Backer-Røed
senioringeniør

1. Informasjon om den kontrollerte verksemda

Ansvarleg eining

Namn: STORD KOMMUNE STRATEGISK LEIING	
Organisasjonsnr.: 974563290	Eigd av: 939866914
Bransjenr. (NACE-kode): 84.110 - Generell offentlig administrasjon	

Kontrollert eining

Namn: STORD KOMMUNE	Anleggsnr.: 1221.0010.01
Kommune: Stord	Fylke: Hordaland
Anleggsaktivitet: Annen aktivitet	
Løyve gitt: -	Sist endra: -

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Miljødirektoratet har bestemt at det frå 2017 skal gjennomførast landsomfattande tilsyn av kommunen som forvaltar av miljølovgivinga. Tilsynet vil ta utgangspunkt i krav som blir stilt til kommunen som forvaltar av forureiningsregelverket, jf. forureiningslova § 48a og kommunelova kapittel 10a som begge heimlar statleg tilsyn med kommunane.

Val av fagområde for 2017 er forsøplingsområdet. Mål for aksjonen er å fastslå kommunens kunnskap om og ansvar for sin myndigheit på forsøplingsområdet og å peike på forbetringpunkt i kommunens myndigheitsutøving i forsøplingssaker.

Tilsynet skal vise korleis kommunen organiserer, utfører og etterlever sine plikter på forsøplingsområdet, og korleis dei bruker sin myndigheit og verkemiddel i samsvar med lovverket.

Følgjande tema vart gjennomgått under tilsynet:

- Organisering og ansvar – forsøplingssaker
- Kommunens bruk av myndigheit som synfaring, pålegg om opprydding og tvangsmulkt
- Festivalar, stemner og utsalsstader
- Open brenning og brenning av avfall i småomnar

Rapporten gjeld avvik og merknader som vart avdekka under inspeksjonen. Han gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av miljøarbeidet eller miljøstatusen til verksemda.

Definisjonar

Avvik: Manglande etterleving av krav fastsette i eller med heimel i lov.

Merknad: Eit tilhøve som tilsynsetatane meiner det er naudsynt å peike på for å ivareta ytre miljø, men som ikkje er omfatta av definisjonen for avvik.

Andre tilhøve: Saker som kom fram under inspeksjonen og som det kan vere nyttig for verksemda og sakshandsamarar å kjenne til. Informasjon om verksemda og kommentarar til tema som vart tekne opp under inspeksjonen, men som ikkje vart klassifisert som avvik eller merknader, kan også inngå her.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Fylkesmannen avdekka ingen avvik innanfor dei områda som vart kontrollerte. Vi ser difor på oppfølginga etter inspeksjonen som avslutta.

4. Offentlegheit i forvaltninga

Denne rapporten vil vere offentleg tilgjengeleg via postjournalen til Fylkesmannen i Hordaland .jf. offentleglova.

5. Avvik

Det vart ikkje funne avvik under inspeksjonen.

6. Merknader

Det vart ikkje gitt merknader under inspeksjonen.

7. Andre forhold

Stord kommune held ei rekkje idretts- og kulturarrangement. Kommunen er medlem av Sunnhordland Interkommunale Miljøverk IKS (SIM). Arrangørane har kontakt med SIM for ekstra innsats med renovasjon under ulike arrangement. Etter kommunens meining fungerer dette godt og det har ikkje vore klager.

Kommunen har ikkje innført lokal forskrift for brenning av avfall i småomnar. Det er generelt få førespurnadar/klager om slik brenning. Ulovleg brenning i satellittomnar er ein sakstype som ikkje er så aktuell lenger.

Brannvesenet i Stord har som uttalt oppgåve å vere "kommunens auge" med omsyn til ulovleg forsøpling og villfyllingar under oppdrag rundt i kommunen. Det same gjeld også for personell frå SIM.

Miljøkommune.no er ei viktig kjelde til rett saksbehandling i kommunen og blir flittig brukt.

Det har ikkje vore politimeldingar om forsøpling dei seinaste åra. Dei fleste meldingane om forsøpling blir meldt inn til kommunetorget. Kommunen responderer på meldingane, men fører ingen eigen statistikk over tal på og typar saker.

STORD KOMMUNE
KNUTSAÅSEN OMSORGSSENTER
c/o Stord kommune, Postboks 304
5402 STORD

Dykkar ref:
Vår ref: 2017/209959
Dato: 12. oktober 2017
Org.nr: 985399077

v/ Svein Håkon Johnsen

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Tilsynsrapport - Mattilsynet forhåndsvarsler vedtak om å opplysa om evt innhald av allergen

Vi viser til inspeksjonen hos KNUTSAÅSEN OMSORGSSENTER 11. oktober 2017.

Inspeksjonen blei utført av seniorinspektør Astrid Dale. Svein Håkon Johnsen var til stades under inspeksjonen.

Tilsynet omfatta

- Avd. 2, gruppe B
- Avd. 2 gr. A
- Knutsaåsen Eldresenter
- Første etage, avd. 1
- Andre etage, avd. 1

Mattilsynet var på avtalt tilsynsbesøk for å sjå på matserveringa ved Knutsaåsen omsorgssenter. Ein besøkte hovudkjøkenet og alle fire postkjøkena, og for å dokumentera dette blir det diverre ein del gjentakingar i rapporten, det ber me om orsak for.

Varmmaten vert produsert vha sous-vide-prinsippet av Matvarehuset AS i Bergen. Denne avtalen er relativt ny og framleis i innkøyringsfasen. I denne rapporten blir det varsla vedtak når det gjeld allergenmerking som skal følgja maten fram til mottakar. Dette har de tidlegare ivaretatt ved å merka vekesmenyen med evt innhald av allergen og dette er ein grei måte å gjera dette på.

Vi har sett det nødvendig å varsle dette vedtaket:

Varsel om vedtak om pålegg

De må opplysa alle mottakarane av maten de tilbyr om evt innhald av allergen. Desse opplysningane skal vera skriftlege og gitt på ein slik måte at ein ikkje treng å spør personalet etter desse.

Vedtaket vil bli fatta med heimel i matlovsforskriften § 1 jf europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 Artikkel 44 Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket

Vi har observert:

Ikkje merking med evt innhald av allergen i menyar.

Ikkje merking med evt innhald av allergen i menyar.

Ikkje merking med evt innhald av allergen i menyar.

Ikkje merking med evt innhald av allergen i menyar.

Ikkje merking med evt innhald av allergen i menyar.

Mattilsynet vurderer dette slik:

Det er viktig at mottakarane av maten får opplysningar om evt innhald av allergen i maten som vert tilbydd. Dei skal sleppa og gi tilkjenne evt overfølsomhet for visse matvarer og det skal difor opplysast skriftleg. Dette kan td gjerast på vekemenyen som vert hengt opp i avdelingane. Husk at gluten og nøtter alltid skal spesifiserast på type.

De har ei samansett brukargruppe, alle kan ikkje gjera seg nytte av opplysningar på td meny. Desse må sikrast på andre måtar, gjennom godt samarbeid mellom kjøkenet og ansvarlege på avdelingane.

Frist for å oppfylle vedtaket vil bli sett til:

1. november 2017

Påpeiking av plikt

Mattilsynet fann forhold som ikkje er i tråd med regelverket. Vi minner om at de har plikt til å følgje regelverket på alle punkt.

Vi har observert:

Personale går inn i kjøkenet utan å kle seg om i arbeidsklede.

Mattilsynet vurderer dette slik:

Under tilsynet observerte ein tilsette, og andre, som kom inn i kjøkenet utan rette arbeidsklede. Det må presiserast at frivillige og andre som berre skal bruka handvaskpunktet, ikkje skal ha tilgjenge til andre deler av kjøkenet. Dette kan td markerast ved raud tape på golvet.

Dei tilsette på kjøkenet **skal alltid ha høvande arbeidsklede.**

Vi har observert:

Overskap i kjøkenet, på vegg mot daglegstove, har overflate som er skada/slitt.

Mattilsynet vurderer dette slik:

På vegg inn mot daglegstova er det ei rekke med overskap. Desse er svært slitt og det er vanskeleg og halda tilfredsstillande reinhald av dei. Skapa er frå kjøkenet blei bygd og modne for utskifting.

Vi har observert:

Temperaturane vert ikkje alltid registrerte slik prosedyre i IK-matsystemet seier.

Det kunne ikkje dokumenterast at varm middag held tilfredsstillande temperatur ved servering på ettermiddag.

Temperaturane vert ikkje alltid registrerte slik prosedyre i IK-matsystemet seier.

Temperaturane vert ikkje alltid registrerte slik prosedyre i IK-matsystemet seier.

Mattilsynet vurderer dette slik:

Det blei registrert at ein på kjøkena i avdelingane ikkje alltid føl prosedyrane i ikmat-systemet. Dette gjeld spesielt måling av temperaturar i kjøleskapa, dette skal gjerast dagleg. På fleire av kjøkene var det haka av ved utførte oppgåver, dette kan med fordel erstattast med signatur.

Vi har observert:

Det kunne ikkje dokumenterast at varm middag held tilfredsstillande temperatur ved servering på ettermiddag.

Mattilsynet vurderer dette slik:

De har no endra på tidspunkta for matsserveringa og varm middag blir servert i 1530-1600-tida. Dette medfører at maten blir varma opp på kjøkenet og sett i varmeskap til den skal serverast. Det må ta kontrollmålingar for å dokumentera at maten held høg nok temperatur ved servering.

Sjå regelverk og rettar.

Med helsing

Arne Oftedal
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og blir sendt utan signatur.
Dokument som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Vedlegg:
Regelverk og rettar
Uttale til varsel om vedtak

Regelverk og rettar

Mattilsynet kan føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynet har heimel i lova til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak. Heimelen i denne saka er matloven § 23.

Du har rett til å få rettleiing om regelverket

Dette betyr at du kan kreve å få vite kva for regelverk som gjeld, kvar du finn regelverket og korleis ein skal forstå regelverket. Mattilsynet kan ikkje gje konkrete råd om korleis du skal oppfylle regelverket. Plikt til å rettleie følger av forvaltningslova § 11.

Retten til uttale og andre rettar

Vi har i denne rapporten gitt varsel om vedtak. De har rett til å uttale dykk om innhaldet i varselet før det blir gjort vedtak. Fristen for uttale er **23. oktober 2017**. De har òg rett til å få rettleiing av Mattilsynet og innsyn i saksdokumenta, jf. forvaltningslova §§ 11, 18 og 19.

Gebyr ved oppfølgingstilsyn:

Dersom Mattilsynet må gjennomføre eit nytt fysisk tilsyn i saka, vil det bli ilagt eit gebyr på kr 2255,-. Krav om gebyr er heimla i forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) § 1, jf. kontrollforordningen artikkel 28, jf. forskrift 28. januar 2004 nr. 221 om avgifter og gebyr i matforvaltningen § 15a.

Vi har vurdert saka etter dette regelverket

- Lov 19. des. 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven)
- FOR 1994-12-15 nr 1187: Forskrift 15. des. 1994 nr. 1187 om internkontroll for å oppfylle næringsmiddelovgivningen (internkontrollforskriften for næringsmidler)
- Forskrift om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften)
- FOR 2008-12-22 nr 1623: Forskrift 22. des. 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene (næringsmiddelhygieneforskriften)

Vi har funne brot på desse reglane:

Andre etage, avd. 1

- Næringsmiddelhygieneforskriften § 12 Særskilte bestemmelser om lett bederlige næringsmidler
- Matlovsforskriften § 1, europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 Artikkel 44 Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket

Knutsaåsen Eldresenter

- Næringsmiddelhygieneforskriften § 1, forordning (EF) nr. 852/2004 vedlegg II, kapittel VIII Personlig hygiene
- Næringsmiddelhygieneforskriften § 1, forordning (EF) nr. 852/2004 vedlegg II, kapittel I Allmenne krav til lokaler som brukes til næringsmidler (unntatt dem som er angitt i kapittel III)
- Matlovsforskriften § 1, europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 Artikkel 44 Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket
- Næringsmiddelhygieneforskriften § 12 Særskilte bestemmelser om lett bederlige næringsmidler

Første etage, avd. 1

- Matlovsforskriften § 1, europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 Artikkel 44 Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket
- Næringsmiddelhygieneforskriften § 12 Særskilte bestemmelser om lett bederlige næringsmidler

Avd. 2 gr. A

- Matlovsforskriften § 1, europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 Artikkel 44 Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket

Avd. 2, gruppe B

- Matlovsforskriften § 1, europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 Artikkel 44 Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket
- Næringsmiddelhygieneforskriften § 12 Særskilte bestemmelser om lett bederlige næringsmidler

Mattilsynet Avdeling Hardanger og Sunnhordaland
v/ Astrid Dale
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal

Dykkar ref:
Vår ref:
Dato:
Org.nr:

UTTALE TIL VARSEL OM VEDTAK

Vi viser til varsel om vedtak frå Mattilsynet, Avdeling Hardanger og Sunnhordaland gjeve i rapport med dato 12. oktober 2017 og saksnummer 2017/209959 med uttalerett innan 23. oktober 2017.

Uttale frå: KNUTSAÅSEN OMSORGSSENTER

Uttale

Her er merknader som er viktige for saka / ei skriftleg framstilling av utførte eller planlagde tiltak.

Andre opplysningar som vedkjem saka, til dømes utfylt skjema for avvikshandtering, er lagt ved.

Varsla vedtak	Vedtaket skal oppfyllest innen	Uttale
De må opplysa alle mottakarane av maten de tilbyr om evt innhald av allergen. Desse opplysningane skal vera skriftlege og gitt på ein slik måte at ein ikkje treng å spør personalet etter desse.	1. november 2017	

Stad:

Dato:

.....
Ansvarleg for verksemda

Kulturhuset Stord kommune
Postboks 414
5401 STORD

Postboks 7113 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Att.:

Besøksadresse:
Karl Johans gate 41 B, Oslo
Telefon: 22 99 59 00
Telefaks: 22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Saksbehandler: Espen Heiszter, 73604027
Vår ref.: 12/2110-9 FELLES - 636
Deres ref.:
Dato: 13.12.2017

Bekreftelse på mottatt dokumentasjon og avsluttet tilsyn

Vi viser til vårt varsel om dokumenttilsyn med forsikringsdekning som tema av 28. november 2017. I tillegg viser vi til innsendt forsikringsbekreftelse fra dere, sendt inn 8. desember 2017.

Innsendt forsikringsbekreftelse viser at dere har forsikring som dekker erstatningsansvaret etter tivoliloven § 8. Dokumenttilsynet på forsikringsdekningen deres er nå avsluttet.

Med hilsen

Bjørnar Monsø
Avdelingsdirektør, taubane og fornøyelsesinnretning
Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

NKRFS Kontrollutvalgskonferanse

7-8 februar 2018

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Hovedtemaer:

Digitalisering >

Arbeidslivskriminalitet >

Etikk >

Personvern >

Målgruppe
Ledere/medlemmer av kontrollutvalg,
kontrollutvalgssekretærer, revisorer og andre som er
interessert i tilsyn og kontroll i kommunesektoren

Følg konferansen
på Twitter:
#ku18nkrf
www.twitter.com/nkrf

▶ **Møteleder:** Daglig leder *Rune Tokle*, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

09.00 Registrering og kaffe + noe å bite i / utstilling

10.00 **Velkommen**

▶ Daglig leder *Rune Tokle*, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

10.10 **Åpning**

▶ Stortingsrepresentant *Karin Andersen* (SV), leder av Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

DIGITALISERING

10.40 **En tilstandsrapport fra digitaliseringen i kommune-Norge**

▶ *Elin Wikmark Darell*, leder av Værnesregionen IT

11.10 **Digitaliseringsstrategi i kommune-Norge**

▶ *Line Richardsen*, avdelingsdirektør for digitalisering i KS

FOTO KS

11.40 Lunsj

12.40 **Innovasjonsbyen Bergen**

▶ *Dag Inge Ulstein* (KrF), byråd for finans og innovasjon i Bergen kommune

FOTO SIF/ MARLOU

13.25 Pause / utstilling

13.45 **Hvordan kan den etiske standarden som lages for kommunene bistå kommuneledelsen og kontrollutvalgene?**

▶ *Tina Søreide*, professor ved NHH

FOTO SKODVIN

14.30 Pause / utstilling

14.50 **Kontrollutvalgets rolle i undersøkelsen av byggesaksbehandling i Tjøme kommune**

▶ *Dag Erichsrud* (H), leder av kontrollutvalget i Tjøme kommune

15.40 Pause / utstilling

16.00 | 17.00 **Offentlig eierskap i et samfunn i endring**

▶ *Geir Lippestad* (A), byråd for næring og eierskap i Oslo kommune

FOTO STURLASON

19.30 Middag

– på vakt for fellesskapets verdier

Møteleder: Daglig leder **Mona Moengen**, Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS (Rokus) og leder av NKRFs kontrollutvalgskomite

09.00

Er den nye personopplysningsloven svaret på de teknologiske utfordringene vi møter de neste årene?

▶ **Bjørn Erik Thon**, direktør i Datatilsynet

10.00

Pause / utstilling

10.20

Kriminelle bygger Norge

▶ **Einar Haakaas**, journalist og forfatter av boka "Svartmaling. Kriminelle bygger Norge"

11.05

Pause / utstilling

11.25

Etikk i en ny mediehverdag

▶ **Per Arne Kalbakk**, NRKs etikkredaktør

12.15

Omdømme, varsling og kontroll – et skråblikk

▶ **Harald Stanghelle**, redaktør i Aftenposten

13.00

Lunsj

– på vakt for fellesskaps verdier

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse

7-8 februar 2018

Påmelding

- Påmeldingsfrist: 19. desember 2017.
- Bindende påmelding skal skje via [NKRFs nettsider](#)
- Faktura vil bli tilsendt etter påmeldingsfristens utløp.
- Det tas forbehold om endringer i programmet.

Konferansepriser*

- Kr 6 600 eks. mva. med overnatting (ikke-medlemmer: Kr 7 000)
- Kr 4 930 eks. mva. uten overnatting (ikke-medlemmer: Kr 5 330)
- Kr 1 120 eks. mva. for overnatting m/frokost fra 6. til 7. februar 2018

*) Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Avbestillingsbetingelser

- Avbestilling må skje skriftlig.
- Det vil ved avbestillinger etter påmeldingsfristens utløp kreves et gebyr på kr 500 til dekning av administrasjonsutgifter. Ved avbestilling senere enn en uke før konferansestart belastes 50 % av konferanseavgiften.
- Avbestilling ved legitimert sykdom behandles særskilt.
- Avmelding på konferansedagen, eller ev. uteblivelse, medfører full konferanseavgift.
- Ved hotellreservasjon kommer i tillegg ev. ansvaret overfor hotellet.
- Deltakelse kan ved behov overføres til en annen kollega.

Konferansested

The Qube - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Forhåndsgodkjenning

11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning.

Norges Kommunerevisorforbund
Postboks 1417 Vik, 0115 Oslo
Telefon 23 23 97 00, post@nkrf.no, www.nkrf.no
www.twitter.com/nkrf (#ku18nkrf)

Velkommen på konferanse!

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn (fkt@fkt.no)

Sendt: 22.02.2018 12:22:15

Til: Forum for Kontroll og Tilsyn

Kopi:

Emne: Invitasjon til FKTs fagkonferanse 29. - 30. mai 2018 på Gardermoen

Vedlegg: FKT Fagkonferanse program 2018.pdf

Til landets kontrollutvalgssekretærer

Vi har gleden av å invitere medlemmene til årets store FKT-begivenhet – **fagkonferanse og årsmøte** på Clarion Hotel & Congress på **Gardermoen 29. – 30. mai 2018.**

Programmet dekker mange temaer som bør være midt i blinken både for kontrollutvalgsmedlemmer, sekretærer og andre med interesse for kontroll og tilsyn i kommunal sektor – **arbeidslivskriminalitet, kommunale barnevern, ny kommunelov.**

Det **sosiale programmet:** I år inviterer vi til en aperitiff før middag med Marius Tangen: **«Født til omstilling»** Gjennom merkelige assosiasjoner, gjenkjennelige typer og betraktninger vil han gi oss nye perspektiver

Nærmere informasjon om hele arrangementet følger vedlagt. Påmelding kan skje via et særskilt skjema på våre [nettsider](#)

Påmeldingsfristen er **onsdag 28. mars.**

Vi gjør oppmerksom på at denne invitasjonen også er sendt direkte til alle FKTs medlemmer, og alle landets kommuner og fylkeskommuner adressert til kontrollutvalg og politisk ledelse.

Vel møtt på Gardermoen!

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 41471166 |

www.fkt.no | www.twitter.com/@FKT_no |

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

FAGKONFERANSE | KONTROLL OG TILSYN

Gardermoen | 29 – 30. mai 2018

Årsmøte i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) | 29. mai 2018

#fkt2018

Dag 1	Tirsdag 29. mai 2018
09.00 – 10.00	Registrering med mat
10.00 – 10.05	Velkommen til fagkonferansen Styreleder Benedikte Muruvik Vonen , FKT
10:05 – 10.25	Åpning Storingsrepresentant Svein Harberg (H), første nestleder Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomite
10.25 – 10.50	Arbeidslivskriminalitet <ul style="list-style-type: none"> NHOs hovedtiltak mot arbeidslivskriminalitet Direktør Arbeidsliv Nina Melsom Næringslivets Hovedorganisasjon
10.50 – 11.20	<ul style="list-style-type: none"> Hvordan kan vi unngå arbeidslivskriminalitet i offentlige kontrakter? Seniorrådgiver og prosjektleder Anne Cathrine Jacobsen , DIFI Direktoratet for forvaltning og ikt
11.20 -11.30	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.30 -11.50	Pause
11.50 – 12.20	Hvordan står det til med barnevernet i kommunene? <ul style="list-style-type: none"> Behovet for et kompetanseløft Foredragsholder ikke avklart
12.20 – 12.50	<ul style="list-style-type: none"> Land Barnevern - tjenesten som sviktet på alle områder Revisor Jorunn Ødegårdstuen , Fylkesmannen i Opland
13.00 – 14.00	Lunsj
14.00 – 14.25	<ul style="list-style-type: none"> Hvorfor sviktet det i Land? Oppdragsansvarlig revisor, Reidun Grefsrud , Innlandet revisjon
14.25 – 14.35	Spørsmål og kommentarer fra salen

ÅRSMØTE 2017 I FKT	
14.45/15.00 – 15.15/15.30	Registrering til årsmøte 2018
15.15/15.30 – 16.15/16.30	Årsmøte 2018
18.30 – 19.30	«Født til omstilling» med Anders M Tangen
20:00	Felles middag på hotellet
Dag 2	Onsdag 30. mai 2018
09.00 – 09.45	Veileder – kontrollutvalgets sekretariat Seniorrådgiver Roald Breistein , sekretariat for kontrollutvalget Hordaland fylkeskommune
09.45 – 10.00	Spørsmål og kommentarer fra salen, evt. kort pause
10.00 – 11.00	Rådmannen og kontrollutvalget – samarbeid eller konflikt? Rådmann Rune Haugsdal , Hordaland fylkeskommune Rådmann Unni Skaar , Sarpsborg kommune
11.00 – 11.10	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.10 – 11.30	Pause og utsjekking
11.30 – 12.00	Lovproposisjonen om ny kommunelov Seniorrådgiver Erland Aamot , Kommunal og Moderniseringsdepartementet
12.00 – 12.10	Spørsmål og kommentarer fra salen
12.10 – 12.50	Etikk Henrik Syse
12.50 – 13.00	Avslutning Styreleder Benedikte Muruvik Vonen , FKT
13.00 – 14.00	Lunsj

Forelesere I 29.-30. mai 2018

<p>Storingsrepresentant Svein Harberg (H) første nestleder Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomite</p>	<p>Svein Harberg har også er faring fra fylkesting (Aust-Agder), kommunestyre og kontrollutvalg (Grimstad). Han er nå inne i sin tredje stortingsperiode</p>
<p>Direktør Arbeidsliv Nina Melsom Næringslivets Hovedorganisasjon</p>	<p>Nina Melsom er jurist. Hun har blant annet vært medlem i Personvernemnda og medforfatter av Arbeidstvistloven for å nevne noe. Hun har ellers omfattende foredragserfaring</p>
<p>Seniorrådgiver og prosjektleder Anne Cathrine Jacobsen, DIFI Direktoratet for forvaltning og ikt</p>	<p>Anne Cathrine Jacobsen er prosjektleder for arbeidet mot arbeidslivskriminalitet i offentlige kontrakter i Difi. Arbeider nå med samarbeidsprosjekt mellom departementet, KS og Arbeidstilsynet</p>
<p>Seniorrådgiver Jorunn Ødegårdstuen, Fylkesmannen i Opland</p>	<p>Jorunn Ødegårdstuen har gjennomført undersøkelsen av Land barnevernstjeneste på vegne av fylkesmannen. Rapporten omhandler avvik knyttet til meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak</p>
<p>Oppdragsansvarlig revisor, Reidun Grefsrud, Innlandet revisjon</p>	<p>Reidun Grefsrud har gjennomført undersøkelsene av Land barnevernstjeneste på vegne av kontrollutvalget i Nordre Land kommune. Rapporten har fokus på rådmannens oppfølging og interkontroll</p>
<p>Seniorrådgiver Roald Breistein, sekretariat for kontrollutvalget Hordaland fylkeskommune</p>	<p>Roald Breistein har ledet FKTs arbeidsgruppe for utarbeidelse av veileder for kontrollutvalgets sekretariat</p>
<p>Rådmann Rune Haugsdal, Hordaland fylkeskommune</p>	<p>Rune Haugsdal går for å ha et «korrekt» og positivt syn på kontrollutvalget.</p>
<p>Rådmann Unni Skaar, Sarpsborg kommune</p>	<p>Unni Skaar er en rådmann som gjerne kan ha et mer «utfordrende» syn på utvalget</p>
<p>Seniorrådgiver Erland Aamot, Kommunal og Moderniseringsdepartementet</p>	<p>Erland Aamot</p>
<p>Filosof Henrik Syse</p>	<p>Henrik Syse jobber ved Institutt for fredsforskning Faglig har Syse arbeidet med politisk filosofi, rettsfilosofi og moralfilosofi. Medlem av den norske Nobelkomite siden 2015</p>

PRAKTISK INFORMASJON

INFORMASJON OM ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) som har tale-, forslags- og stemmerett.

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet innen seks uker før årsmøtet, altså innen 26. april 2017.

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 24. mai 2017.

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 24. mai 2017.

Leder i valgkomiteen: Frank Willy Djuvik, kontrollutvalgsleder i Sogn og Fjordane fylkeskommune | frank.willy.djuvik@sfj.no | Mobil: 926 26 976

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Se nettsiden www.fkt.no eller kontakt sekretariatet.

FØR MIDDAG

I år inviterer vi til en aperitiff før middag med et morsomt og tankevekkende foredrag om det litt skremmende «omstillings»-begrepet

Marius Tangen: «Født til omstilling». Gjennom merkelige assosiasjoner, gjenkjennelige typer og betraktninger gir han deg nye perspektiver. Lokale: Mulitarena 1, Clarion

KONTAKTINFORMASJON TIL SEKRETARIAT

Anne-Karin Femanger Pettersen: Tlf. 414 71 166

E- postadresse: fkt@fkt.no

INFORMASJON OM HOTELLET

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport

Med bil til Clarion Hotel & Congress Oslo Airport: Fra E6 – ta av mot flyplassen, deretter tar du av E16 mot Hønefoss/Nannestad. Ta til høyre i tredje rundkjøring

Med buss fra Oslo Lufthavn Gardermoen: egen direkte shuttlebuss mellom hotellet og Oslo Airport (buss S44). Holdeplass for bussen finner du rett utenfor ankomst på flyplassen, kr 70,- pr. pers. pr. vei. [Rutetabell finner du her](#)

Fri parkering (særskilt parkeringsbevis ikke påkrevet) på hotellets oppmerkede parkeringsplasser

PÅMELDING

Påmelding via særskilt skjema på FKTs nettside: www.fkt.no

Bindende påmelding **innen onsdag 28. mars** 2018. Det tas forbehold om endringer i programmet.

Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

DELTAKERAVGIFT

- Deltakelse med overnatting (helpensjon): Kr 6 500 (Ikke medlem kr 7 000)
- Deltakelse uten overnatting og uten middag (dagpakke): Kr 5 000 (Ikke medlem kr 5 500)
- FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).
- Ekstra overnatting fra 28–29. mai 2018: Kr 1 195,-

PS 13/18 Eventuelt